

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr 13.

Brooklyn, N. Y., 25 d. Kovo (March) 1908. m.

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Metai XXIII.

AR ISTIKRO MUMS REIKALINGI TAUTIŠKI LIGONBUČIAI?

Seniai jau buvo pakeltas laikraščiuose klausimas, ar ne vieną sykį, kad mums reikalingi „tautiški ligonbučiai“, bet kad skambėjimas— „tautiškas ligonbutis“, nėra ligoniams pačia pagelba, ant to mažai kas atkreipė atydos.

Kad visiškai nėra reikalingi tautiški ligonbučiai, aš tą šiame straipsnyje nesistengsiu užginčyti; bet tik privedu visuomenės atydon budą, kaip mes galime savo tautiečius ligonius, šalies viešais ligonbučiais taip gerai užganėdinti, lygiai kaip ir tautišku arba net ir geriau.

Mums tautiški ligonbučiai reikalingi ne dėl to, kad juose rasis koki ten stebuklingi vaistai (gyduolės) ar gydytojai, arba kad vadinsis pats ligonbutis tautišku, na ir jame ligoniai pasveiks be priežiūros, be vaistų, be gydytojų; taigi— ne! Tas viskas neturi vertės, ne bus nė ligoniui jokios iš to gerovės. Tautiškame ligonbutyje mes norime atrasti tautietį gydytoją, tautietį felčierių ir tautietį prižiūrėtoją, kurie gali but, maloniau ligonį, kaip savo tautietį, apeigavos, duos tikrus vaistus ir patarymus, nepersekios nė iš juoks, kaip kad sveitintaučiai kartais pasielgia su „foreinieriais“ ligoniais. Daugumai ligonių, nemokant angliškios kalbos viešose ligonbučiuose iš tikro vargas, negali išreikšti aiškiai ligos priežastį, nė jos bėgį; nesupranta nurodymų, kaip vartoti gyduoles arba kaip dijetaje užsilaikyti ir tt.

Taigi mes matome reikalingumą ne pačių „tautiškų“ ligonbučių, bet tik mūsų ligoniam reikalingi tautiečiai gydytojai, felčieriai ir prižiūrėtojai, kurie palengvintų ligoniams išsigydytį, suprastų jų ligos priežastis, nusiramintų apsikundimuose apie jas savo prigimtoje kalboje; tas daro ligoniui istikro daugiau gero, negu paprasta gyduolė iš sveitintaučio rankų. Šiame atžvilgy jau seniai yra tas patirta. Aš pats galiu pristat žemiau sekanti mano patyrimą.

Bus jau kokios 11 metų atgalios, teko man atsilankyti Batume viename kariškame ligonbutyje (parubežinės sarгыbos), kuriame gulėjo vienai vienas ligonis lietuvis; greta skausmų, jis skundėsi esąs labai susirupinęs, neturįs vilties pasveikimo, ir esąs labai aš-

triai persekiojamas ir skriaudžiamas maistu nuo rusų felčierių ir prižiūrėtojų. Man ten pabuvus apie savaities laiką, ir išaiškinus jam, jog liga nėra pavojinga, ir nurodžius, kaip reikia prisilaikyti, žinoma, ir tie patys prižiūrėtojai pradėjo švelniau apsieiti su juomi; ir iš tos dienos ligonis stoji linksmesnis, ramesnės dvasios, ir fiziškai stipresniu.

Matomai, kad ligonis, patekęs tarp sveitintaučių, ir nemokėdamas jų kalbos, daugiau nusilpnėjo iš susirupinimo negu nuo pačios ligos.

Taigi aišku, kad ligonbučio sienos neatneša jokio rezultato susveikimui, nors jos ir vadinatųsi tautiškomis; bet tik tai daktarai ir prižiūrėtojai tautiečiai, ir prie to, maloniai ir prielankiai su ligoniais pasielgiantį, yra svarbu ligoniams.

Taigi mės privalome pasirupinti nors tuose miestuose, kur yra daugiau lietuvių, kad viešose miestų ligonbučiuose lankytųsi daktarai lietuviai, teipgi felčieriai ir prižiūrėtojai. Daug iš to turėtų gerumo mūsų ligoniai ir nereiktų mums rupintis apie steigimą tautiškų ligonbučių, kurių vietoje galėtume steigti lietuvių mokyklas (arba nors vieną šioje šalyje), be kurių istikro jau apsieiti negalime.

Butų labai pagirtina, kad ir lietuviškaitės teiktųsi lankyti ligonbučiuose, prižiūrėti sergančiuosius savo vientaučius; daug padoresnė ir naudingesnė būtų tokia profesija (joms pačioms ir iš šalies).

Teipgi daug yra atkeliausių lietuvių felčierių; žinoma, be protekcijos jie šioje šalyje negauna sau vietos sulyg savo profesijos ir priversti tapta griebtis už kujo arba lopetos, ir pertai žudo savo visą energiją ir lavumą sunkiame darbe,—nė kiek saviemsams negalėdami pasitarnaut nors ir labiausiai geistų. Kiti nenorėdami sunkaus darbo dirbt, (yra tokių, ką nesibaido darbo, bet fiziškai silpni prie sunkių darbų), duokim sau griebiasi prie įvairių būdų priga-vystės: apsigarsina profesoriais, išradėjais stebuklingų gyduolių nuo neišgydomų ligų ir slinkimo plaukų, ir tt. Matome, vietoj būti naudingais ir geradaringais visuomenei, jie begėdiškai ją apgauldinėja ir save juodina. Nėra abejonės, kad turėdami vietą ligonbutyje, toki „profesorai“ išnyktų,—juk duonos turėdami gėdėtųsi nemoraliskai elgtis, kadangi ne tiek skria-

dos visuomenei padaro, kiek suteršia savo vardą nepadorumais.

Kaip jau rakiau, nors tuose miestuose kur sandasi didesnis skaičius lietuvių, vertėtų ant šio dalyko atkreipti atydą lietuviškoms draugystėms, organizacijoms ir kuopoms: parengus visuomenišką sueigą apkaltbet ir paaiškint reikalą kas link šito klausimo; išrinkti komitetą, kuris pasirupintų išreikalaut nuo miestų valdybų ligonbučiais, kad rastųsi ligonbutyje nors po vieną lietuvių, teip kaip lietuviams ligoniams (ypatingai nekalbančiams angliškai) daug blogo prisieina dėl prasto arba visiškai nesukalbėjimo. Registas nesunku būtų įvykdyti; tik tai reikia mums ant šio dalyko atsivelti ir apie tai pasirupinti.— Beabejonės bus nauda didesnė lietuviams visiems iš šito, negu iš vienuolių (klištorių).

Smalukutis

Amerikos bedarbiu susivaziavimas ir reikalavimai.

Kas sykis bedarbėms besididinant ir valdžiai nesirupinant, nė jas pašalinti nė palengvinti žmonėms būvį iki sunkymėčiai pereis, vasario mėnesy St. Louisą suvažiovo daugelis bedarbių atstovų nuo vakarinių valstijų:— Illinois, Missouri, Kansas, Ohio, Oklahoma, Mass, ir kitų. Giliai ir plačiai apsvaustę šiandieninį Amerikos išdarbių nupuolimą, bedarbių atstovai padarė keletą nutarimų ir sumanimų, kuriuos pasiuntė prezidento Ruzvelto vardu kongresui. Prezidentas atydą perskaitęs ir perdavęs kongresui. Nutarymai šiaip skamba:

Prezidentui, kongresui, valstijų legislatorams ir visai Suviennytų Valstijų liaudei.

Kadangi, Suviennytų Valstijų išdas pasiskubino ateiti bankams į pagelbą, ir panikos metu jiems paskolino \$25.000.000; ir

Kadangi, dabar mūsų šalies miestuose, miesteliuose ir kaimuose yra milijonai žmonių neturinčių darbo; ir

Kadangi mūsų valdžia, kuri yra sutverta apsergėjimui žmonių gyvenimo, laisvės, gerovės ir laimės, ta valdžia ne tikta to savo uždavinio ne išpildo, bet daugely vietų atima žmonėms konstitucijos su-

teiktas teises— susirinkimų, žodžio laisvės, prašymų ir pasiūlymų; ta valdžia neįstengia surasti miestams ir valstijoms bedarbėse palengvinimų; ir

Kadangi dėl to tos priežasties, minios vos-vos be gali gyventi; daugelis, prispausti nepritekliams maisto ir pastogės palengva miršta; kiti gi vėl yra priversti, ne iš savo kaltybės, tapti piktadėjais ir nusiminime pasinėrus, ant kitų žmonių užpuldinėti; ir

Kadangi, darbininkų klėsa, net ir darba turint, negauna iš savo triuso pilnų vaisių; jau ir gerai darbams esant vos tik ant pragyvenimo užsidirba, o jau įvykus pramonijų panikai ir sunkymėčiams atėjus, žmonės visai nebeturi iš ko pragyventi; ir

Kadangi nors ir trumpai čionai išdėsius, mes manome, jogei jūs galėte suprasti, kas per sąlygos šiandien mums stojosi priešaky;

Podėl, Tautos Bedarbių Komitetas, atstovaujantis labiausiai pasmerktas į bedarbę miestus, griežtai ragina jus, kad pasirupintumėt apie bedarbių palengvinimą ir kuogreičiausį nustumimą šalim tos baisios tautiškos nelaimės.

Mēs reikalaujam atsakančių parėdymų, idant abiejų lyčių piliečiai būtų apsergti nuo priverčamosios bedarbės, ir sumanome, kad reikia žmones aprupint tokiu pat būdu, kaip ir kareiviai rimties laiku, arba paliegime buva aprupinami; kad išdarbių kareiviai (—darbininkai) reikia aprupinti teip pat, kaip ir paprastieji kareiviai. Toliaus, vėl, matosi, kad didžiausia priverčiamosios bedarbės priežastimi yra atšalinimas visų darbininkų nuo žemės, pabrūkų ir mašinų; todėl mes reikalaujame, kad žmonėms būtų duota žemės iš tų plotų ir girių, ką po valdžios priežiura dabar randasi ir tuščia-laukais dirvonais stovi; tegul bedarbiai eis į naudėdijas (kolonijas), apdirbinės žemę; o kiek reikia namų pasistatymui ir žemdirbystės įrankių bei gyvulių nusipirkimui, valdžia turi duot pinigų.

Mēs sumanome, kad ir miestuose bei miesteliuose stovinti tuščia žemė galima dabar paversti į dirbamą ir pavesti į bedarbių puomą.

Ir kadangi, kas metas Suviennytose Valstijose apie 100.000 yra areštuojiama, sulyg dabartinio „Istatymo apie valkatas“, kaipo valkunai,—kurių vienatinė yra kaltė, kad

neturi darbo ir gyvenimo,— Mēs reikalaujame nuo valstijų ir miestų valdžios, idant pertaisytų įstatymus apie valkatas teip, kad sumitėji žmonės kaipo valkunai ir pristatyti prie darbo kalėjimuose ir kitokiose pataisose ar pabaudos įstaigose, teipgi dirbantieji ant gatvių ar vieskeli kalniai—visi jie gautų po 50 centų už kiekvieną dieną išbutą kalėjime, ir paleidžiant juos iš tų įstaigų būtų pilnai jiems tas išmokėta; ir

Kadangi laiks nuo laiko, pasitaikius gerai progai užvesti darbus ir darbininkams juos užimti, bet to negalint atlikti dėl to kad geležinkeliai ir kiti išdarbių viešpatukai neuzleidžia, arba žmonės dėlė bėdinumo negali tų vietų pasiekti,—

Mēs reikalaujam, kad Jungtinė (Federališką) Amerikos valdžia tokiuose atvejuose darbininkams patartų, pagelbėtų ir perveztų žmones iš vienos vietos į kitą; niekuom nekenkti darbininkams, kada jie besistengia savo buvį pagerint.

Toliaus, mes sumanome bedarbių palengvinimui keletą priemonių, kurias turite peržiūrėti ir tinkamosias tuojau įvykinti.

1. Kad kongresas tuojau paskirtų \$150.000.000 (šimtą penkiasdešimt milijonų dolerių), arba tiek, kiek pasirodys esą tam tikslui reikalingu, ir užvestų darbus visoje šalyje prie vandeninių kelių, ypatin- gai pagilavimo, paplatinimo ir įstatymo kelių ant Ohio ir Mississippi upių, kuomi pramanytų darbą dideliu skaičiui be darbo esančių žmonių.

2. Kad kongresas tuojau apsvarstytų ir paskirtų tam tikrą sumą pinigų ant įtaisymo krasės kelių ant kaimų (Rural Free Delivery); tas sumanymas teipgi suteiks darbą didelėms minioms.

3. Kad kongresas, priimtų teip vadinamą „Coxey'o bilių“ kuriame yra sumanyta visuomeniškoms įtaisoms išdas ir Amerikos piliečiams prie tų įtaisų, darbas. Į tą išdą galės dėti savo turtus miesteliai, pavietai, miestai ir valstijos, visi, kurie užjaučia visuomeniškoms įtaisoms ir nori duoti užsiemimą bedarbių tukstančiams. Tie turtai bus po Valstybės Išdininko priežiura, ant jų bus išleista akcijos, ir per 25 metus ant jų nemokės jokių nuosimėjų; tikta 4 tų nuosimėjų valdžia atpirkinės kas metai nuo akcijonierų. Kad kongresas tuojau pavestų Su-

vienytų Valstijų Išdo Sekretoriui išrašyti ir atspauzdinti tam tikslui popierinius pinigus—po vieną, du, penkis, dešimtį ir penkias dešimtis dolerių kiekviename pinige, kurie būtų visur priimami už skolas, viešas ir privatiškas. Pinigus tuos išleisti pilnoje vertybeje turtų, idėtų į viršų minėta išdą. Sugrįžtant jiems po ilgo laiko valdžia išmokėtų už dolerį—99 centus, vieną centą palikina vedimui šio naujo departamento reikalų.

Idant busimam laikui išvengti tokių priverčiamųjų bedarbių ir nepasmerkti žmonių į tokią baisią nelaimę, manome, reikia įvesti tiesioginį nuo žmonių įstatymų darymą (direct legislation). Todėl mēs atsisaukiame į liaudį ir jos atstovus ir sumanome įvesti visose valstijose ir visoje tautoje Sumanimo ir Referendumo sistemą.

Toliaus mēs patariame, kad visuose miesteliuose ir miestuose, kur tiktais randasi skaitlinga bedarbių armija, jie susirinktų vasario 16 dieną ir maršuotų prie didesnių bažnyčių, ir atbuve pamaldas, pareikalautų kunigų ar pastorių kad jie iš sakyklos perskaitytų šiuos mūsų nutarimus—į prezidentą, kongresą ir Suviennytų Valstijų liaudį.

Mēs čionai vienok atkreipiame mūsų prezidento, kongreso, legislaturos ir liaudies atydą ant to fakto, kad priverčiamųjų bedarbių ir skurdo klausimas tikta tuomet pilnai ir galutinai pasieks išiešti, kada bus įsteigta Amerikoje ko-operativiška respublika.

Ant galo, mēs dar sykį raginame, išiešti valstijoms ir visai tautai tokių įstatymų eilę, kuriais umai būtų suteikta bedarbių miniai palengvinimas; teip gi ir mūsų sumanimus, kaip galima veikiai įkanyti į įstatymus, idant tomi vel sugrįžtų žmonėms proga prie darbo ir prasišalintų besipletojimas visokių nedorbių liaudies nupuolimo ir piktadėjisčių,—visko šito, ką skurdas gimdo.

Prie šito ką viršų tilpo mēs galim da pridėt, kad tas bedarbių komitetas ir tas susivaziavimas, buvo labai karštai remiamas anglų dvasiškijos. Iš jų laikraščio—„Krikščionis socialistas“, leidžiamo kunigo Edward Carr, Chicagoje, ir tą visą straipsnelį pėmėm. Kaip toli jau kitų tautų ir dvasiškija nuejo už

nuostų kunigėlius! Musiškiakie apie žmones nesirupina, kada tie netenka darbo. Bet saugiai gano juos tuomet, kada dirba ir turi pinigų...

Kas tai buvo žiaurunu gadyne.

(Žr. „V. L.“ No. 11).

1. Žemiausioji teipgi ir seniausioji žmonijos stovainė, žiaurunų gadyneje, buvo tai atsiradimas pirmiausių žmonių ant žemės tokia pavidale, kokie dabar yra — tai gyvūnų su dviem kojom ir labiau išsivysčiusių protu už kita gyvas esybes. (Apie tai, kaip žmonės išsipletojo iš žemesnių gyvūnų, čionai ne vieta šnekėti; gal sugrįšime prie to klausimo kitą sykį). Protas žmonių tuomet buvo visai žemas, smegenys neišplėtos. Neturėjo balsinės kalbos; ilgus amžius šnekėdavo savo tarpe tik tai rankų mojavimais, pirštų ir galvos judinimais, veido ir akių kraipymais ir kitokiais ženklais, kuriais perduodavo savo mislį vieni kitiems. Gyveno išsisklaide pajuriais ir giriose. Mito medžių šaknimis riešutais ir kitokiais vaisiais. Ugnies nežinojo dar. Nebuvo jokios jų tarpe organizacijos — nė genčių (gemynų), nė fratrijų, nė tribų, kaip vėliau jau matome buvus.

Per tą ankstyvesnę žmonijos stovainę perėjo pirmiausi šeimynų forma. Ją vadina „sumaišyto kraujo“ arba kraujadarkos šeimyna. Bavo tai tokios formos šeimyna, kad tėvai su vaikais, broliai su seserimis, turėdavo tokius pat lytiškus prietikius ir susinėjimus, kaip šiandien „legalizuota“ pora — vyro ir pačios.

2. Vidutinėji, taigi ir augstesni žmonijos stovainė, prasidėjo nuo susivienijimo pirmutinių žmonių, tai yra žiaurunų į gemynas (gentis). Tokių gemynų (gminų) forma labai vėliau buvo rasta Graikijoje. Nėra žinios, ar žiaurunų gemynas buvo panašios į Graikijoje užsilikusias, ar ne. Gemyna susidėjo iš keliolikos, kelių dešimčių, kartais ir kelių šimtų žmonių, vyrų ir moterų. Kam jie vienijosi? Mat ilgus amžius perleisus buvo jau žmonių pritirta, kad kraujo sumaišymas, — lytiškas susinėsimas tėvų su vaikais ir brolių su seserimis, — yra blėdingas sveikatai ir protui. Dėl to tos priežasties pradėjo žmonės tartis į kruvelas (gemynas) ir vengti sumaišymo kraujo. Iš kitos pusės, susivienijusiai kuopelei žmonių lengviau buvo maista įsigyti, kurs tuomet labai sunkiai buvo prieinamas, ir nuo žveržių apsiginti, kurie už pavienius žmones buvo daug stipresni ir juos godžiai naikindavo. Gemynas buvo pirmučiausia ant svieto organizuota draugija, paremta ant organizuotos šeimynos, vadinamos „punaluaniška“. Toje antroje iš eilės šeimynos formoje, jau nebegalėjo tėvai su vaikais turėti lytiškų susinėsimų. Tikta broliai gemynoje apsidė su sveltimoms (ne seserims) merginomis, visi buvo lygūs vyrai kiekvienos iš jų, ir kiekvienas

su kito pačia turėjo lyties susinėsimus. Teip gi seseris ištekdė už svetimų (ne brolių) visos buvo lygios pačios kiekvieno iš jų ir turėjo lygias lyties susinėsimus su kiekvienu savo seserės vyru. Bet vyras savo pačios seserį vadino punalua (t. y. miela drauge) o ne pačia; teipgi moterį savo vyro brolių vadina „punalua“, ir tokia šeimynos forma tapo pavadinama punaluaniška. Kaip matom, jau tuomet tarp žmonių kraujo sumaišymas iš dalies buvo prašalintas, bet ne visiškai. Tokia šeimynos forma užsilikusi buvo naujesiems amžiams, ir dar buvo rasta keletas šimtų metų atgal pas 70 indijškų genčių Amerikoje, pietinėje Indijoje tarp indų, šiaurinėje Indijos dalyje, teipgi tulose Australijos vietose; rasta žymės, kad buvo ji ir Aprikoje, kai — kuriuose kraštuose.

Gemynos paskiaus susirišė į fratrijas, o šitos į tribus.

Toje pačioje žiaurunų gadyne stovainėje dar viena šeimynos forma perėjo, vadinama „sindysamijine“. Tai buvo trečioji iš eilės žmonių. Ją rasta pas Amerikos, jau perėjusių į barbarų laipsnį gyventojus, teipgi senovės ispanų rašėjai aprašo tokią šeimyną buvus pas peruvijiečius ir aztekus. Buvo tai gana įdomi gyvė! Ilgos grįčios iš akmenų, rastų ar kitokių kietagalių suręstos; jose gyveno keletas desėtkų žmonių — vyrų ir moterų. Viską, ką turi, naudoja visi komunistiškai — iš vieno. Bet čionai jau gyvena poromis susidėję svetimas su svetima iš tos pačios stubos, kad ir netolima. Broliai su seserimis jau nesiveda. Prie tam, moteris čionai randama vyriausiamu, arba šeimynos galva.

Tai buvo apie tą patį laiką, žiaurunų gadyneje, kada žmonės išrado vieno siliabę (iš vieno skiemenio žodžių) kalbą ir pradėjo susikalbėti pusiau ženklais, pusiau žodžiais (ženklų kalbos žymės ir pasmus da užsiliko; daugiau žmogus išreiškia rankoms, pečiais, galva, lupomis, kakta ir akimis; Australijoje da yra nemažai gemynų, kurios vos keletą vieno siliabių žodžių teturi — susinėka ženklais).

(Da bus).

J. O. Širvydas.

Kaip sakomos prakalbos ATNESZA NAUDA?

Kas žin, ar tik nepralenkė lietuviai kitataučius iš prakalbų atžvilgio: nė mažiausia kolonija nenori liktis užpakalyje didesniųjų. Rodos įėjo į paprotį turėti kuodaugiausiai prakalbų ir kalbėtojų. Ne užginčijamas faktas, kad prakalbos yra Dr. Sliupo sekla 10 metų atgal Šliupas jas pravedė ir buvo gabiausias savo laiku kalbėtojas. Šiandien jau, žiurėk kiek yra kalbėtojų! Tas pats yra ir su rašėjais keliolika metų atgal, rašantis paprastas žinias į mūsų laikraščius manė save esant prakiliausiu tautos vyrų! Šiandien jie liko, kaip praeties darbininkai su ir nusenusiomis, atšipusiomis nuomonėmis; šių dienų rašėjai rašo daugiau už

senus rašėjus; jaunuomenė rašiški darbai rodo šaukte šaukia: jų seniai, pasitrunkit jaunuomenė eina!.. Vienok... ir dabar dar daugelio reikia, kad prakalbos nusisektų.

Kad prakalbos atneštų gėdžiamus vaisius, kalbėtojas turi pats tinkamai lavintis, lankyti ant kitataučių prakalbų; kalbėtojas balsas turi būti švelnus, prakilius, smingantis kai vilyčė, į klausytojų širdį ir protą; iškalba turi būti aiški, tyra nuo svetimžodžių: „macnių“, „pastanavimų“, „tribelių“, trumpai sakant, vartoti rašiškią kalbą; kalbėti apie tą apie ką pats gerai supranti, privadzioti faktus ir prilyginimus, kad klausytojai suprastų aiškiai, ką kalbėtojas nori pasakyti. Nemažą įspūdį daro ir balso laipsniavimas. Pavyzdžiui, kalbant apie netikėtą nuogandą reikia dejuoti, apie laimę išsireikšti džiaugsmingu balsu ir linksma veidą rodyti; prie to, atsakantis judėjimas irgi daro gerą įtekmę ant klausančiųjų.

Man teko būti mokyklų atveidų (school boards) sivasivaivine; kalbėjo trys profesorai; du turėjo gražų balsą, miklų liežuvių ir nė pats nesijutau, kaip jų kalbos ištraukė man iš akių ašaras; jų žodžius ir dabar da atmenu, net jų kuno judėjimą rodo vis matau. Trečias, teipgi buvo profesorius, pirmininkas aukštesnėje mokykloje. Jis buvo mokytas, bet jo balsas buvo sausas, storas, net šiurkštus; jis kalbėjo, aš nieko nežinau, neatmenu; jo kalba kaip man teip daugeliui kitų liko be vaisiaus.

P. M.

Ar jau užsibaigė revoliucija Rusijai?

PAR. J. KRUSTALEV

Ant kokio laipsnio dabar Rusijos revoliucija stovi?

Iš valdiškų pranešimų sunku išvesti teisingą nuomonę. Kada reikia visuomenę pribauginti ir parodyti valdžios galybę, tai ministriai širdingai jums užtikrins, jogei revoliucija jau pasibaigė. Bet tegul tik kur nors pakils reikala vimas, kad sustiprintoji apsarga reikia panaikinti, tai tie patys ministriai vienbalsiai sušuks, jog karas ir mirties stovys būtina da reikalingas. „Nes — jie sako, — revoliucijos hydrata li gražu da ne numirė.“

Ar gi ne aišku, kad Rusijos ministriai ne guodoja liogikos a ne sulyg mažu vaiku?

Iš kitos pusės, paimkimė Rusijos laikraščius ir mes randam toli gražu ne ramiančias žinias. Eksproprijacijos (turto atimėnijai) dauginasi, maista kariūmenėje tankina si, kaimiečiai tuojitimos nerimauja, universitetuose nuolat sumišimai, o darbininkai vienvalios kelia streikus.

Kame tad yra teisybė? Ar gi Rusijos revoliucija jau užsibaigė, ar da ne? Dėl to atsakymo šitiems klausimams, tegu bus mums čia pavelyta peržvelgti revoliucijos ir jos priešų spēkas.

Kadaisiai Japonijoje kas ten

pasakė, linkui Rusijos šioкі j žodį: „netikusi valdžia, bespekė revoliucija“. Reikia pripažinti, kad šitoje kritikoje yra nemaža teisybės dalis. Ypačingai sutinka su tiesa pirmojo dalis įzdžio. Perėję visą Europos sauz-mj, mes nerisime niekur tokios netikšios valdžios, kaip pas carą jei bent dar ir pas Turkijos sultana. Paskutinių metų atsitikimai ta aiškiai parodė.

Pamenate Pleve? Tai buvo dručiausia Rusijos reakcijos ramstis. Jo buvo nuomonė, jogei prasidedančią revoliucijos audrą tikrai karė galės užstelti. Ir buvo pradėta kare su Japonija. Atsitikimai pasiskubino parodyti, kaip tuščia buvo tokia viltis. Kare atliko pastebėtinai svarbią užduotį, — gyvai išaiškino visą revoliucijos darbą, kurs jau pirmiau buvo slapta padarytas, ir plačiai parodė prieš viso svieto akis, kaip yra sutarėjęs patvaldijos arba autokratijos rėdas. Kare persijojo valdžios darbus ir parodė kariūmenei, už ką ji turi lieti kraują, užkurė revoliucijos jausmus. Žinoma, ji dabaigė griauti kaimiečius. Jisustabde industrijų (išdarbių) pirmynėigą ir laikinai išklabin valstybės finansus, padaugiant jos skolas iki pasibaisėtino laipsnio. Kare, pagalios sugriove carizmo dratvietę — sunaikino pasaką apie Rusijos kariūmenės galybę ir apie „baltojo caro“ ypato šventumą.

Revoliucija išsiverzė tuo jausmo baisybios nelaimė. Tsushimoje (po rusų laivyno paskandinimui). Buvo tai aišku ir suprantama: tauta pamatė, kaip karės valdininkai yra netikė, ir kaip ištvirkusi yra visa valdžia, kuri tiek daug tuksančių jureivių vienu mirktelejimu prazudė ir paskandino tiek daug milijonų rublių, šarvuotų ir skraiduolių pavidale.

„Bandyk priešintis ateičiai, tai revoliucija išsauksi,“ teip kalbėjo prancuzų raštinininkas Viktoras Hugo. O rusų valdžia priešinosi ateičiai, kiek tik ji galėjo. Ji padarė tai, kad caro patvaldija pradėjo pati save nebepataikyt ir svyreluoti. Ji pati pradėjo paralyzuoti savo draugijas ir pavienius žmones, kurie pirmiausiai buvo naudingi; ji suvaržė miestų ir žemiečių tiesas ir teisės; ji nukarpė sparvus savo teismams, ir nebedaleido jiems teisingai atlikti savo funkcijas; ji užsmaugė spaudą ir pavertė universitetus į policijos agenturas. Ir su koku tad tiksliu? Idant išgelbeti nusenejusią carizmo sistemą, kuri istikrų jų tik į muzejus betinka. Ant galo, valdžia norėdama atkreipti nuo savės klančią liudiepiktumo bangą, įtraukė visą kraštą į savo avanturas Mandžurijoje. Ji puolėsi į karę su užmerktomis akimis kada pajuto stiprų darbo judėjimą, iš dalies pasire miantį ant laisvamanių judėjimo tarp žemiečių ir moksleivių.

Velesnieji atsitikimai suardė visus patvaldijos plenus. Valdžia tikėjosi paimsianti viršų ant revoliucijos, ir mielai sapnavo apie tą viršų. Pradėjo imti viršų su pagalba karės

su Japonija, ir karė perputė per visą tautą revoliucijos elektrą.

Aplamai yra priimta, kad „Kravinasis Nedeldienis“ buvo rusų revoliucijos prakalba. Ir reikia pasakyti, kad tarpe 9 tos ir 22 ros sausio, 1905, revoliucija parodė, jogei joje yra didesnių liudies minų širdis. Sukilus šarvuotui Potenkini (birželio 14, 1905,) revoliucija vėl parodė, kad ji turi stambią spēką. Perėjus visuotinam streikui spalio mėnesy, 1905, revoliucija atsižymėjo savo galybe, kaip ištvarkyti ir suparalyžuoti priešą.

Tuomi laiku revoliucija pasiekė skaisčią pergalę. Pirmą sykį gyvenime, absoliutizmas (visvaldžia) pradėjo su revoliucija derėtis: Patvaldija pasidavė.

Neužginčijamas yra faktas, iš juriško (tiesų) atžvilgio, kad spalio 17, 1905, apskelbtasis manifestas, buvo lygus su visišku caro atsisakymu nuo savo teisų. Bet toks atsisakymas pasiliko tik paviršutinėje formoje. Visa stambioji valdymo spēka, — kaip valdininkai, kariūmenė, policija ir visa išpildomoji biurokratija, — pasiliko rankose niekam neatsakančio caro. Toje pat minute atsisakydama ant popieros, patvaldija griebėsi visokių priemonių, kad atgauti galybę, kurią revoliucijos siubavimuose ji buvo pralaimėjusi. Prabėgus minčia praėjusių metų atsitikimus, tas matosi teip aiškiai kaip diena. Pirmąją dumą valdžia guodojo, net ir biskiprisibijojo jos. Jau su antrąja dumą pasielgė teip šiurkšėiai kaip su bile kokia biurokratijos įstaiga. Prieš trečiąją gi dumą, birželio 3-16, 1907, įvyko coup d'etat*. Siolypinas atvirai apskelbė, kad caras tebesąs patvaldys. Tokia atbulybė iš valdžios pusės prieš žmonių atstoviją, reiškia ne vien paprastą užsikupėjimą, arba nesuprastą lošą: aišku yra, kad valdžia rinkosi sau spēkas užpulti ant revoliucijos ir pertai kuomažiausiai pasiejo ant savo duotų prižadų ir sątaikos su liudimi. Vienok ir ton pusėn valdžia netoli nusiekė. Ne mažai da stovi darbo priešais ją, iki pasisėks galutinai carą įstatyti į jo senąją patvaldybės vietą.

(Toliaus bus).

Kritika ir bibliografija.

Sceniskieji vaizdeliai — Vaisganto. Peterburgas Imperatoriskosios Mokšly Akademijos spaustuviėje. 1907.

Vaisgantas skaitytojui patinka. Ne savo talentu, bet aiškia, naujosios gadyne burlauzine ideologija. Jis yra buržuazijos sunus ir išreiškia jos norus. Ne žinau, ar jis yra kunigas, bet jis moralistas. Jis mato žmones vargstant ir siulo jiems savotiškus vaistus savo vargus palengvinti. Žmonės netikė, jis juos mokina.

* Prancuzai ta baisų „kapp-detat“, žodį išmislėjo; reiškia smarkų ir viską sutrupinantį politišką smugį iš akosėian, arba valdžios suokalbį ant žmonių.

Jis nemato to, kad sąlygos žmones pagadina ir pataiso. Sako, tokiais Dievas sutvėręs.

Komedijėlėje „Nepadėjus ner ko kasti“ perstato sčdziaus jaunuomenę. Pasileidusi, grtuokliauja ir kazų ruoja. „Kas tam kaltas? Vaisgantas mums pasako, kad tai kaimuose apsigyvenę žydai, kurie savo karcemėlėse apgirdo, mokina vogt, suteikia prieglauda kazyruot ir tvirkina jaunąją kartą. Jis malonėtų žydus iš Lietuvos kaimų išguit ir išgelbėti provinciją nuo doriskos rauties ir ekonomiskosios skurnos. Gaila, kad jam nevyko tuom išganytoju patapt: žydai su karėmomis iš kaimų patis išėjo. Valdžia jų vietą miesteliuose su degtinės monopoliais užėmė. Ir Lietuvos kaimas, kaip skurdo, teip ir skursta, kaip gėrė, teip ir geria.

Skaitai jo monologą „Negry na sąžinė“. Jauna pati nnuodljo savo vyrą ir apsidė su kitu numylėtinu. Bet sąžinė neduoda abiem ramumo; jis pradeda jos neapkest, mušt, spardyti, o ji kankinasi ir pasirįžta pasisakyti svetui, kokį ji baisų darbą papildė. Tai Vaisganto vaistas — apsiteisink prieš sauzinę. Bet, kam tėvai vertė kudių išeit už seno, turtingo vyro? Autorius užtyli. Jam bauga parodyt svetui, kad pinigų klausimas, ekonomiskos priezastis valdo žmonių jausmus. Jis tada taptų revoliucionierium, nes reikalautų moralisko ir politiškio draugijos atgimdymo, pripažintų dabartinį draugijos surėdymą už negerą ir pasakyt sviet ii: susitvarkykite!

Kitame monologe „Paskutinį kartą“, autorius ypatoje seno kanklininko apverčia senovę. Jam ji buvusi labai graži. Jaunosios gadyne „milžinai“ jam nepatinka, esą — bulbakasiai tik. Į tą jis pats vienok netiki, nes negalint senovės sugrąžint, pasako „tad nebreekia ir manęs“ (psl. 48). Suprantama. Veltus senovės dėjavimas, nauja gadyne ir progresas tokių aimanavimų nesupranta. Jie nesupras ir Vaisganto.

Nuo žydų smėklos autorius negali lengvai atsikratyt. Jis grįžta prie jos sceniskame vaizdely: „Tiktai niekam nesašiek.“ Valdžia įkurus i degtinės monopolius subankrutino žydų Nochum. Vaisgantas pasigėri, kad valdžiai pasisėkė atimti nuo žydo pelną ir priverčia šį griebtis už kito amato — viliojimo pinigų nuo žmonių prizadant augstus palukius. Pasisėkė tik vieng kvailą ubagą prigaut. Kaip jis išėjo sveikas su taja pri-gavyste, autorius nutyli. Išrodo, kad Lietuvos žmonės tebera da tvano laikų, neturi nė valdžios, nė teismų, nė pagaliaus proto.

Gerensnis ir bene geriausias jo rinkinely, yra sceniskasis vaizdelis: „Namai pragarai.“ Kaimo vaikinai, Gabriušis, susideda su koku ten miesto patvirkėliu šunadvokačiu, sergančiu poniškumo liga. Tuom užsikrečia ir Gabriušis — jis pasigviečia miestu, poniškomis drapanoms, ir dėl to visko atsižada tėvų, užės ir mylimosios

merginos, kurią, neužmirškite jau buvo suvylęs. Mergina iš girdusi jį išvažiuojant... miršta. O jis... taip ir pasilieka tarp durų bestovis — ne mieste, ne namie. Ant kiek Vaisgantą surado tragišką įspūdį merginos mirtį, ant tiek uždengė paveikslėlio prasmę, palikdamas Gabriušį kybojant tarp dangaus ir žemės. Tokių nenaturališkų atsitikimų retai, ypač Lietuvoje, esti. Vienok Vaisgantą tegul rašo ir toliau. Graži svėda siečių tarmė, jo vaizdeliuose duoda medegos kalbininkams; prasti kaimiečiai jo vaizdelius supras.

Tegul tik Vaisgantą nusikrato žydų baimę, anti-semitizmą, ir tegul biskį toliau išbrenda iš smulkaus ukininko kanapių...

Kratikas.

Vaikai.

Šaltas rudenis vejas smarčiai šniokšte, lietus per visą dieną lijo. Žmonės užsidangstę lietsargiais ir skuriniais ploščiais, skubinasi namo, nes jau buvo truputis po šešių, visi paleisti iš darbo. Tik vienas vaikutis, turėdamas pluoštą laikraščių, nesiskubino namo. Nors šalta ir lija, bet jis basomis, raudonomis, kaip gužučio, kojomis, pamėlynavusiomis lupomis, apiplyšęs, prisiglaudęs prie muro sienos, užkimusiu, vos girdžiamu balsu, šaukė: „Tribune!“. Retkarčiais pribėgdamas prie praivių, siūle pirkti laikraštį.

Pribėgo ir prie manęs, laukiant karo ant gatvės kampo. — Pirk, tamista ponuli, nors vieną numerį... — Atsakiu, aš turiu kitą laikraštį, todėl nereikalauju.

— Tai aš duosiu ponui du numerius už centą, — atakė vaikutis.

Negalėdamas nuo jo atskratyti, paėmiau vieną numerį; bet pasirodė, kad neturiu smulkių; tariu jam: — rytoj nupirksiu.

— O, pirk, ponuli, dabar — prieš vaikūtis — nubėgsiu ir iškeisiu pinigais, nes esu alkanas, kaip šunytis.

Padaviau 25 centus, o jis nubėgo. Nors laukiau jo gana ilgai, bet negrįžo. Tuomet maniau, kad mano duoti pinigai zuvo; bet tikėjau vaikučio veido išžiūrai ir nenorėjau blogai apie jį spėti.

Vėlai vakare, kada daugumas jau saldžiai sapnavo, šeimininkė sakė man, kad kasžin koks mažas vaikutis nori matytis su manim. Kuomet ėjo vaikutis, patyriau, kad tai buvo jaunesnysis ano vaikučio brolis, kuris paėmė 25 centus. Bėsis, o varge, buvo, dar liesnis ir dar blogesniais škarmais aprėdytas. Stovėjo vandandėlę mąstydamas, tarytum ko jį ieškojo, o paskui tarė:

— Ar tamista esate tuo ponu, kuris nupirkė laikraštį nuo mano brolio?

— Taip, o ką.

— Taigi, štai yra tie pinigai, kurie tamista atgal priguli; mano brolis negali ateiti, serga. Su juo atsitiko baisi nelaimė; užvažio ratai ir pa-

vertė jį; pametė kepurę, laikraščius ir pono pinigus ir... pervaziavo abi koji. Daktaras sako, kad mirs. O tai jis ponui siūnčia — tarė, dedamas 24 centus ant stalo.

Vaikutis graudžiai apsiverkė, matomai jam buvo labai gaila mylimiausio brolio.

Pirmiausia pavalgydinau vaikūtį, o paskui, drauge su juo nueėjau atlankyti jo brolių.

Pamačiau, kad tie du vaikučiai gyvena pas neturtingą našlę, savo tėvų ne vieno neturėję, buvo nelaimingi našlaičiai. Radau vargšą vaikūtį gulintį ant patiestų kampe šiaudų; pažino mane, kaip tik ėėjau, tarė:

— Buvau pinigus iškeitęs ir grįžau, bet staiga pastumė arklys, parpuoliau ir abi koji pervaziavo ratai. Oi, oi, kaip sofa mano kojoms; nežinau ar išliksiu gyvas iš to priepuolio!.. Bet, Jonai, o mažas broliu Jonai! kas tavim rūpintis kaip aš numirsiu? Ką tu tada veiksi?

Paėmiau tuomet mažo ligučio raišką ir tariu, — bukuramus, jei tu numirsi, aš pamisui Joną į savo globą ir rūpinsiuosi juo.

Matomai suprato mane ir tik tiek jau turėjo jėgų, kad pažiūrėjo į mane, tarytum sirdingai ačiūodamas ir akis pasruvo ašaromis; paskui jo veidas apmirė, jo blaivos akys užgeso ir už vandandėlės negyveno.

Kada pamatė Jonas, kad jo brolis mirė ir jis vienui vienas liko, pradėjo baisiai, ne savo balsu, klykti. Bučiavo, mylavo, apkabinęs savo mylimiausį mirusį brolių, bet tas nieko ne gelbėjo, brolis neatgijo...

Šiek tiek nusiramintis jam, priėjau apkabinau našlaitį Joną ir tariu:

— Neverk Jonuti, visvien brolio neatverksi, poryt gražiai palaidosim mirusį brolių, o paskui tu pas mane pareisi gyventi, ir nesirupink daug; kol gyvensiu gelbesiu ir auklėsiu ave, kiek galėdamas.

Ir tiesa, Jonas augo ir buvo labai gabus vaikas. Tik kada užeidavo kalba apie mirusį brolių, tankiai gailiai apsiverkdavo ir, giliai atsidusęs, tardavo:

— Gaila man brolio, bet ar vienas mano brolis be laiko nukeliavo į aną svietį iš ne turto; daug ir labai daug dar nelaimingų varguolių užmerks akis, kol iškovo geresnį gyvenimą — duonos pluta.

A. — tas.

Laiškai i Redakciją.

Gerbiamoji „Vienybės Lietuvnikų“ Redakcija!

Visuomet aš manau, kad reikia pinigais pašelpiti tie, kurie tik koku doleriu išsitienki esančius Lietuvoje savo artimiausiu vienuoliku ir dar riau kiek išsigalėdamas; bet šelpiti materialiai, o protis kai apieisti, tai šelpiamieji nieko toliau ir nesirupins; lauks tik kad kas, kaip prasiojusieji palkštukams priūtįj gerklę. Todėl kad žmonės mes šviestūsi ir protiskai lavintūsi suprastū kaip patj galētū pagerint savo buvį, čionai pri-

siūnčiu \$25,00, už kuriuos siūskite Lietuvon dešimčiai ypatų, ant žemiaus nurodytų adresų „Vienybę Lietuvnikų“ permetų laiką.

Linkėdamas viso labo,

J. Naujokas.

Madison Sq. Sta. box 189,
New York, N. Y.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Ispanija. Vietiniai laikraščiai labai linksminasi iš to fakto, jog karaliaus Alfonso kelionė iš Madrido į Barceloną atsibuvo be jokių nelaimingų atsitikimų — laike, kada verda žmonių neapykanta priešais jo dinastiją ir tokiame mieste dar atlikta kelionė, kaip Barcelona, kur yra tūščičiausis anarkistų lizdas. Tiesa, kad prieš karaliaus pribuvimą, kur ten vandentraukyje suplyšo nekantri bomba, kaip tik apie tą vietą, kur karaliui reikėjo išsėti; jam išvažiuavus, vėl ant rinkos buvo sprogimas, kurs sužeidė tik ketvertą nieko nežinančių bobelių; beje policija da surankiojo įvairiose miesto dalise ne mažą sveikų bombų. Bet visgi Dievas išsergėjo karalių nuo bombos pasveikinimo. Septyni tuksantčiai buvo išsiūstas Barcelona nepaprastose apsaugos, namai ant tų gatvių, kur reikėjo karaliui pervaziuoti, buvo iškrestai, uždaryti ir pristatyta po sargą. Karalius aplankė uostą ir austrijokų eskadrą, paskui nuėjo į Liceo Teatrą, kur buvo lošiama dra ma paminėjimui 20 žmonių, užmuštų su bomba 1893 m. Galiaus užvedė plačią sistemą visuomeniškų darbų įtaisyimui miesto ir priplaukos.

Vokietija. Cielas tris savaites reichstogas (parlamentas) svarstė apie vokiečių koloniją kituose svieto kraštuose, ypatingai Aprikoje. Kolonijų sekretorius Duernburg, kurs patsai buvo išvažiuavęs patyrintų, ar teisingi yra skundai ant Vokietijos, kad ji labai alina aprikiečius, jis atvežė štai kokias žinias. Provincija Toholand nurimusi, valdžiai nebėsa reikalo ten laikyti kareivius, ne gi pridėti prie tos kolonijos lešų. Geležinkelis nuo Lome į Palime gerai apsimokas. Kamerunoje vaizba pakilusi ant 40%, negu buvo pereitu metu ir dabar siekia apyvartos \$8.500.000. Gumos reikalavimai labai dideli; bet tas labai alinas šalį kas kenkia pačių aprikiečių išsiplėtojimui, — nors iš viršaus ir rodosi, kad jiems duoda uždarbį. Duernburg pataria valdžiai tą sulaukyti. Dabar gumos miškus naikina ir nieks neatsodina naujų medžių. Aprikiečiai pasigviešę ant gumos, apleidžia žemę, o per tą kyla kaimuose badas ir sumišimai. Pirklystė vergais, nors paviršium nesimato, bet ji matyt nepranyko. Rytinės Aprikos kolonijos, tai suteikia baimę. Aprikiečiai da vis negali užmirti, kaip vokiečių kareiviai juos bemalšydami, daug išžudė, paskiaus išplėšė jų kaimus ir per tai apie 75.000 vietinių turėjo badu pasi-

mirt. — Vokietijos valdžia, tą viską išklausi, nusprendė ištiesti naujas geležinkelių linijas Kamerunos apielinkėse, ant kokių 900 mylių ploto, ir tuomi duot tentykšiams uždarbį.

Anglija. Šią savaitę parlamente valdžia atlošė guvas komedijanto rolę, ir laimėjo pergalę ant darbo draugų. Matote, dabar Anglijoje labai sunkūs laikai, bedarbės tik ką nelygios esančioms Amerikoje. Todėl Darbo Partijos paskatintas atstovas, liberalas Wilson padavė parlamentui įnešimą, kad valstybė privalo suteikti visiems bedarbiams kokį nors užsiėmimą; o jeigu to jau negalima kam suteikt, tai reikia duoti jų šeimynoms pašelpą. Klausimas gana opus, tai gi 288 parlamento sėnariai, gražiai sau išgludino laukan, idant likusieji be jų nuspręstų. Valdžios atstovai remiami liberalų, išsiraudojo, kad priėmimas tokio įnešimo, lygus esą įvedimui socializmo (!) ir kad tas nieko gero darbininkams nesuteiksias, kaip tik paskui da didesnį skurdą atgabensias ir pakrikdysias net darbo unijas. Tuomi valdžia persistatė esanti neva darbininku apgynėja! Vieton to, liberalas Maddison sumanė kitą įnešimą, kuriuomi parlamentas išreiskia viltį, jog valdžia apsvartys Biedniųjų Teisių Komisijos patarimus ir pasirūpys juos įvykdyti. Toks įnešimas, pareratas ant vilties į valdžią, buvo priimtas 265 prieš 118 balsų. — Reikės tēmyt, ar tokia žmonių viltį nors dabar Anglijos valdžia išpildys. Alkanai juk vilčia nepasistotina.

Persija. Vis dar atkaklus gandas tebeduruoja, kad ant persų sostapilės, Tegerano, ateinas šeikas Mahomud su 30.000 savo pasekėjų. Abejotina, begu tas gandas yra teisingas. Regis kad Turkijos ir Rusijos valdžios tyčia platina, kad ilgiau būtų galima užlaikyt Persijoje savo kariumenę, už ką paskiaus persai turės trigubai užmokėti, — nes pats persų šachas meldžia kuoilgiau rusų ir turkų armijos neatitaukt. Turbut nujauchia namie grumojančią nelaimę. Rusų kazokai su kulkasvaidžiais, baldosi po Tegerano apielinkes, o turkų kareiviai vėl laikosi užgriebę miestą Suj Bulak ir net savo valdžios atšaukiami, neklauso.

Maroka. Pietinio krašto sultanas Mulai Hafid, atšaukę prie generolo d'Amade, prancuzų armijos vado, maldaudamas paskirti vietą, kurioje galima būtų prancuzams ir maištininkams susieiti ir ant visados susitaikyti. Matytis, kad vargšas Mulai jau neteko noro kovoti su atėjusiais prancuzais, kurie nuolatos jį apgali, o neseniai prakisęs Settato apielinkėse, nebeteke net ir tarp savųjų užsitikėjimo. Zinoma, geriau sątaika, negu nevykstanti karė.

IŠ AMERIKOS

Suokalbis muzėjų apvogt.

Pabaigoje šių metų sausio, New Yorko gamtos muzėjuje atsitiko žiaurus pasikėsinimas: nakties laiku, viduje užpuolė tris plėšikai sargą Kenney ir su geležiniu kuju jam pramušė galvą. Apvogti muzėjų vie-nok nesuspėjo, nes sargas krisdamas ant žemės paspėjo sušvilpt, ir atbėgo daugiau sargybos. Dabar išsiaiškino įdomus dalykas; pasirodė, kad buvo didelis suokalbis, parengtas Indijoje — paglemžti visus iš minėto muzėjaus brangumynus. Suokalbis išėjo iš vieno indusų kunigaikščio — Gaikwar iš Barodos, kurs turi maniją rinkti perlus ir jais puošti savo karoną. Jis ypatingai galando dantį ant vieno šiame muzėjuje saforo (brangaus akmenio), kurs yra iš Indijų išvogtas, vertas netoli pusantro milijono dolerių ir turi artistiskai išrežtus 2000 žodžių iš korano (mahometų šventraščio) arabų kalboje, kuris tik per padidinantį stiklą skaito. Dar 4000 metų prieš Kristų tas akmuo jau buvo rastas ir turi savo ilgą istoriją. — Del tos priežasties dabar minėtame muzėjuje pastatė 108 sargus su šunimis.

Rengia didelį socialistų dienraštį.

New Yorke yra rengiamas įkurti didelis, anglų kalboje dienraštis „The New York Daily Call“ (New Yorko kasdieninis šauklis); pradės leisti šiemet gegužės 1 dieną, po draugiai nuo tos dienos iki geg. 10 tęsis milžiniški socialistų ferai, šventė paminėjimui visų tautų kongreso.

Amerikos vagis naują ligą užvaisė.

Vašingtone šią savaitę buvo pastebėtinai atsitikimas. Turtingas žmogus, Hollis, buvo labai įsibaiminęs plėšikų. Vieną naktį jis staiga pašoko lovoje ir sušaudė savo pačią. Tą padaręs atsigulė, ir kada rytmetu atsikėlęs rado negyva savo moterę, nusiminimė norėję sau galą pasidaryt. Pasirodė, kad jis miegodamas, susapnavo vagius ir manydamas juos šaudęs, papildė žmogžudystę. Jį suėmė, ir daktarai išegzaminavę, apskelbė, jog Hollis serga nauja liga, kuri neseniai Amerikoje atsirado, praminta „pasigėrimo miegu“ (somnia). Nė viename krašte, daktarai sako, panašią ligą tiek daug žmonių neseraga, kaip Amerikoje. Yra tai nuo spartaus amerikonų gyvenimo ir iš baimės pacinas iširimas nervų sistemos, ir panašios žmogžudystės, dėlei įsibailinimo plėšikų. Amerikoje sakoma labai tankiai atsitinka.

Išvystė da vis nesimažina.

Bėgyje pustrėčio šių metų mėnesio iš Amerikos iškeliavo 131.740 darbininkų, o pernai per tą patį laiką tik 43.642. Atkeliavo — 44.712, o pernai — 130.025. Ant kiekvieno atveivio, tris šėiviai. Laikraščiai sako, kad kiekvienose prezidento rinkimuose skaitlius atveivių pasimazina. Bet šiemet tuom labiausiai žmonės iščia bėga, kad krizis darbus su-naikino. Ant laivų Europon plaukti jau negalima lengvai gauti vietą — kitur reikia per-

10 dienų iš anksto vietą užsi-steliuot. Tik rusų liuosnorių laivynas beveik visuomet liuos-sas. Bet jis nuo kelivių nelabai gerą vardą yra jau įgi-jęs...

Studentų riaušės — girdėjom pillečiai!

Kovo 17 d., Georgetowno universitete, Vašingtone, iški-lo smarkios studentų riaušės: 150 mokinių įpykė ant savo kapeliono, jezuitų kunigo, paleido ant jo iš gesinamosios dūdos vandenį ir tik ką naba-go nepriگردino; paskui sudauzė rašalo bonkas ir lempas; ant galo parengė demonstraciją ir šukaudami apleido universitetą. Kada jie paskiaus sugrįžo miestan, tai 20 jų iš-trėmė į namus, o 130 paleido ant tulo laiko nusiramint.

Europos studentai revoliucijonieriai nusidžiaugė tą išgir-dė, kad ant galo ir Amerikoje jų draugai atsizymėjo. Bet galiausiai nusistebės, kad čionai iški-lo riaušės tik dėlto, kad... neleido jiems atšvėsti švento Petriko, airių patrono dienos!..

Brangus prezidento sostas.

Yra sakoma, jog už visus Amerikos prezidentus brangiau užmokėjo už vietą Will-jamas McKinley, kurį vėliaus anarkistas Čolgošius užmušė. Jam kaštavo \$500.000 (pusė milijono dol.) iki jį išrinko prezidentu. Bet dabar įjėskantis prezidento sosto, karės sekretorius Willjamas Taft visus pralenkė — šiandien New Yorko „World“ rašo kad jam esą jau kaštavusi agitacija už savą \$750.000 (milijoną be trečios). — Brangus prezidento sotas! Matyt, pelningas...

Indijonai apsišvietime pralenkia.

Oklahomos valstijoje yra penki indijonų tribai, kurie jau maždaug tapo civilizuoti. Vienok jiems da tebėra valdžios suvaržytas žemės pirkimas (nors iš tikrųjų ta žemė jų pačių ir yra!). Šią savaitę tautos atstovų rume, Vašingtone, Oklahomos atstovas karštai reikalavo tuos indijonų suvaržy-mus panaikinti, nes indijonai labiau apsišvietę jau esą, negu patj baltieji. Jis pasakė, kad mažiau esą tuose penkiuose tribuose nemokančių rašto indijonų, negu esą duokim sau Bostone baltųjų! — Kongre-sas nesmagiai susnairavo. Mat tas da naujas atstovas nežinojo, kad dėlto tai valdžia indijonus ir varžo, kad jie sparčiau už baltuosius tampa apšviestais žmonėmis! Čia apšviestų kitataučių ne labai mėgia.

Nelaukylit dantų — pabrangst!

Amerikoje saldumynai, ypa-tingai užnuodytieji, kurie beveik ant kiekvieno kampo pardavinėjami, tiek išgadino dantų, labiausiai kūdikiams ir merginoms, kad dabar čionai gana augštai pakilo falšų dantų išdarbija. Kadangi ir toje išdarbijoje, kaip ir visose yra lenktynės, todėl New Yorke susiorganizavo falšų dantų išdarbių trustas. Tą matydami, tos pramonės darbininkai, praėjusią savaitę tuo-ju suorganizavo ir savo darbinikišką sąjungą. Jie reikalauja, kad ant visų falšų dantų būtų unijos ženklas atspausstas, ir prisaukia visuo-

menę, kad tokius dantis be ženklų, toikototų, kaiposkebu darta.

Pennsylvania prigavikų byla.

Kovo 13 d. užsibaigė dalis gusiojo teismo ant keturių suokabnininkų, kurie Pennsylvania valstiją apvogė ant sumos netoli \$5.000.000. Tie gabų vyrų ai susideda iš sekančio valstijos ponelių kvarteto: vyriausias ex-auditorius Snyder, ex-išdininčas Mathues, visuomenės triobėsių superintendentas Shumaker ir vyriausias kontraktierius Sanderson. Buvo tai ilga savo laiku istorija. Gana bus tiek paaiškinti, kad jie buvo artimiausi prie budavojimo valstijos ruma (kapitoliaus) Harrisburge ir pristatydami daiktus, užrašę pasakiskias už viską kainą: už spiaudinyčias, vašukus drapanoms kabint, varpelius ir tt. vertus keleto dešėtkų centų, buvo užrašyta po kelis dolerius. Colius pirko mastais. — Pasmerkė juos po du metu kalėjimui ir po \$1.000 bausmės. Bet šale to da yra tokio: pat ir tame klausime, 38 bylos! Da vėl yra čieia 10 ne menkesnių ponelių apskusta po draug ir viršui minėti pasmerkėtiejie.

IŠ VISUR.

Minių išskerdimas.

Pasibaistėtinias zinas parvežė norvegų garlaisvis „Christian Bors“ iš respublikos Chili, pietinėje Amerikoje, kur prađioje sausio mėnesio buvo keletas didelių nitrato kasyklėse streikų. Mieste Iquique įvyko keletas susirėmimų tarp streikininkų ir kariumenės, kuriuose per kelis atvejus buvo kariumenė iš miesto darbinūbų išstumta. Tada kareiviai paleido ugnis ir skynė nuo gatvių žmones, kaip kerta ant lauko javus. Lavonais sako buvę užverstos visos platenės gatvės, ir apie 1000 kritusių reikėjo suverst į vieną duobę, nelaukiant laidojimo, iš baimės, kad nepasimirstų ir neužkrėstų miesto ligomis. Viso labo esą užmuštų ir sužeistų apie 2.500 žmonių.

Streikas buvo pralaimėtas, ir darbininkai sugrįžo dirbti be nieko.

Europos ponų išpardavimas.

Nusibankrutiję ir nuplikę Europos didikai: kunigaikščiai, grapai ir baronai, priejo tőkį galą, kuriame reikia pasiimti į rankas spatą ir pasilikti teisingu darbininku, arba pradėti verstis su savo titulais. Dauguma pasirinko paskutinę vertogystę ir neša ant Amerikos rinkų parduoti savo titulus, už kuriuos ganua tankiai susenėjusias, nervuotas ir išdykusias, bet su pinigais, amerikonas pačias. Tai yra prisartinę poniškosios buržuazijos bankrutai ir iš doros pusės. Iš to smailiai pasijuokia vokiečių laikraštis „Neueste Nachrichten“ šikiu satyrišku paskelbimu:

„Temykite. Atsidarė tarptautiškos ženatvės institutas, turtingoms amerikankoms. Mės, europiečiai, turime didelę sąkrovą poniškų jaunikių, kurių mielai išsiųsime Ameriką, per Hamburgą, visai už žemą prekę, apturėję tiktai iš kalno kelpinigus. Ypatingai

atreipiamo New Yorko, Chicago ir San Francisko turtingų panelių atydą ant sekančių paskelbimų:

„Turime karalių kraujo, višiskai gryną kunigaikštį, su titulu Jo Aukšta Saldenybė. Jis turi pavelijimą nešioti užarų šarvus ir kitokius orderius. Jis yra po globa ir turi skolų apie \$1.000.000, bet jis pigus, tikrai pigus.

„Turime paprastą kunigaikštį, biskutį pagadiną galvoje su automobilium atsitikus nelaimėi; bet šiaip — dailiai išrodo, ypatingai prie žvakės žiburio.

„Turime vieną nuo eilių — eilių ciosoriaus gerą draugą, skolo: turi tiktai \$125.000.

„Yra dar ir grapas. Jis yra nuo senų-senovės bajoras, tik ką jo paminklai pafalšiuoti. Prieg to, jis pūikiai lošia „tennisą“ ir pastebetinai dailiai moka laikyt ant nosės monoklij (viena-akį stiklą). Turi biskutį skolų — \$175.000.

„Bet visus praeina mūsų sąkrovoje, vienas grapas, labai panašus į popiežių. Jis mielai sutinka persiskirti su pačia tuojaų po apšvedimo, kaip ši už grapienės titulą jam apmokės pirmiau sukalbėta suma.

„Turime gatavų anglišku liordų, ispanišku grandų, rusišku kniazių, ir tt. ir tt., kai kurie biskelį moraliskai sugedę, bet už tai turi puikų vardą; visus parduodame už niekingai pigią prekę“.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Nors jau gerokai laiko prabėgo nuo pagarsinimo per p. Paltanavičių, rezultato rinkimų centrališkų viršininkų, tarp kurių ir man tapo paskirta užimti centrališkojo išdininiko vietą, vienok iki šiai valandai da vis tylėjau dėl tos priežasties, kad mažai kuopų emė dalyvumą rinkimuose, o kita — mūsų kandidatu buvo net keletas; kadangi p. Paltanavičius mane paskyrė vienu iš anų visų, kurie ne viens yra daugiau dirbę mūsų tautos reikaluose, todėl nedrįsau ir net bijojau atsiliepti, kad ne gaučiau pylos. Bet matant mūsų garbaus pirmasėdžio, p. Balevičiaus pagarsintą straipsnij „V. L.“ 10 N., kuriame mus šaukia, kad paduotume savo antrašus į „Vienybę Lietuvosninkų“, kuri yra organu T. M. Dr., privertė tas ir mane atsiliepti.

Kaucija, kurios reikalauja TMDr., bus greitai padaryta, ant p. Balevičiaus vardo, kaip pirmasėdžio; kadangi kiti taip nėra galima, nes TMDr. neturi savo čarterio. Kuopos, kurios laikė savo pinigus pas save dėl neišdavimo buvusiojo centr. kasieriaus jokios atskaitos, galės dabar prisijusti; aš stengiuosi paduoti atskaitas taip tankiai, kaip yra nurodyta TMDr. įstatuose.

Pilnai pritariu padavusioms sumanytą kuopoms ir p. Balevičiui, kad per busiantį SL A. seimą būtų pašvesta keletas valandų dėl stvarkymo TMDr. reikalų; man matosi, kad tai bus vienatiniis budas atgaivinimui mus vienintėlės literatiškos draugijos.

A. J. Povilaika,
824 Bank st.
Waterbury, Conn.

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y. Laikini bėgant, apsišvietimui ir susi pratimui visos žmonijos kilant tveriantis draugijoms, parapijoms, kuopoms: socialistų, progresistų — laikant prakalbas, prelekcijas, po prelekcijų ar prakalbų diskusijas, — žmogus norintis apsišviesti, gal labai daug iš to pasinaudoti.

Kovo 8 d. „Progreso Kuopelė“, parengė prelekcijas. Prelektore vietą užėmė narytos kuopelės, p. J. M. Vinikaitis studentas chemiškos mokyklos. Kalbėjo gana ilgai, aiškindamas apie išsivystymą žmogaus iš kitų gyvunų; sveitainėje, pridengus visus žiburins, per stiklus rodė visokius, labai žingeidžius paveikslus. Labiausiai akiva buvo aiškinimas apie susidėjimą ir svarumą žmogaus kūno; pavyzdin: žmogus budams vidutinio ugio, 5 pedų 10 colių, turintis svarumo 154 svarus, pagal aprokavimą toks žmogus turi savije 68 sv. raumėnų ir kremzlių, 24 sv. kaulų, apie 10½ sv. odos, 28 sv. riebalų, 3 sv., smegenų, 13½ vidurių, 7 svarus kraujo; širdis sveria 10–12 uncijų ir yra 5 colių ilgio, 3¼ c. pločio ir 2¼ c. storio; plaka (plasta) apie 75 kartus per minutą; tokiam žmoguje ilgis visų gyslų (kraujaindžių) yra apie 180 pedų. Tą ilgą kelią kraujaindžiais kraujas pereina į pusę minutos.

Oras ant žmogaus spaudžia apie 17 tonų sunkumo, arba įvalios, kad sulaužyti nugaras 60 arklių; yra tai oro spaudimas ant 2500 ketvirtainių colių odos paviršiaus, po 15 svarų ant colio.

Žmoguje yra įvalios hidrogeno, kad jį pakelti nuo žemės; žmogus nepakyla į orą už tat, kad tas hidrogenas yra chemiskai susivienijęs su kitais elementais ir per tai yra daug sunkesniu negu oras.

Teipogi aiškino, kad žmogus iškvėpia per dieną apie 12.000 grammų anglinės rūgšties, tai bus apie pustrėčio svaro kieto anglio. Jeigu tas būtų pavidale deimanto, laimingas būtų tas žmogus, nes už tą brangakmenį gautų užtektinai kelius amžiams pragyvenimą.

Žmogus kvėpuoja 15–17 kartų į minutą. Jeigu visos dienos kvėpavimo energiją galima būtų sukcentruoti (surinkti) į vieną minutą, tai ta spēka galėtų pakelti apie 3960 svarų. Teipgi, darodėjo apie širdies veiklumą; jeigu liktųsi sukcentruota cėlios paros, širdies jėga, tai galėtų pakelti nuo žemės augštin per vieną pedą 120 tonų arba tiek kiek 8 arkliai galėtų pakelti per vieną minutą.

Labai plačiai aiškino apie šitą dalyką: kad impulsai jautimo keliauja mūsų nervais apie 50 pedų į sekundą; tokiu greitumu keliaudamas aplink svietą, apeitum jį į 122 valandas. Sukcentruotus visą tą karštį, kokis yra žmoguje, tai per 24 val. jo užtektų užvirint 6 ir pusę gorčiaus vandens arba pavertus į spēką, galėtų pakelti 4.000 tonų per pedą. Jeigu žmogaus karštis būtų 100 grammų, tai 77 iš jo pasklystų po erdvę, o

tiktai 23 lieka žmoguje, palaikyti kuno šilumą ir tt.

Užbaigiant prelekciją darodė, kad žmogui būtina reikia šviestis, mokytis, pažinti save, pažinti politiką; tuom kart bus tiktai varguolis laimingas ir supras, ko jam reikia ir ką turi daryt. Visi klausytojai delnų plojimu išreiškė savo užsiganėdinimą.

Kovo 15 d. tos pačios „Progreso Kuopelės“ arba „Ratelio“ narys p. J. Perkunas, kalbėjo apie kryžininkus. Labai įstabiai darodėjo, kaip jie organizavo del savo karės karėivius; pirmiaus vienokio luomo; tiems pralošus, organizavo kito luomo; kaip juos laimino popiežius, liepdamas nesigailet kraujo dėl atėmimo „šventųjų“ vietų (žemės Turkiijoje) ir praplatinimo krikščionystės.

Pabaigus kalbėt p. J. Perkunui, da pridurė p. Mikolainis apie pavergimą lietuvių ir visą karę; teipgi darodėjo, su koku mieriu buvo įvesta krikščioniška tikyba.

Visa publika užsilakė labai ramiai, teip gi ir tie, kurie pirmiau stengdavosi sukelti riksmus ir šukavimus; dis sveria 10–12 uncijų ir yra 5 colių ilgio, 3¼ c. pločio ir 2¼ c. storio; plaka (plasta) apie 75 kartus per minutą; tokiam žmoguje ilgis visų gyslų (kraujaindžių) yra apie 180 pedų. Tą ilgą kelią kraujaindžiais kraujas pereina į pusę minutos.

Skrudė.

Springfield, Ill. Kovo 10-tos dienos naktį patiko nelaimė mūsų garbų tautietį, Juozą Klembauką. Jam eidant iš krautuvės namo, tapė nušautas per nežinomą pikta-tadari. Ant rytojaus darbininkai, eidami darban, atrado negyva, gulintį šalia geležinkelio. Vienu šuviu buvo peršauta galva. Rasta prie jo pundelis socialistiškos įtalpos knygelijų, krepšiuokas kendžių ir obuolių. Velionis dar tą vakarą buvo nuo kai-kurių draugų surinkęs prenumeratas už laikraščius ir knygeles, kurias pardavinėjo. — Amžinos atminties drg. J. Klembaukas buvo viens iš susipratusių šio laikinių draugų. Buvo žmogus laisvų pažvalgų, karštas socialistas ir tautietis, visuomet energiškas ir šnekus. Jis kur tik ėjo arba ką tik veikė, smagiausiu jo buvo užsiėmimu aiškinti tamsesniems broliams bei sesutėms netikusį šiandieninį svieto surėdymą ir bėdingą žmonių darbininkų gyvenimą. Aiškino ir nurodėjo, kiek jo protas tesėjo, kaip mēs darbininkai ir darbininkės galime išsiliuosuoti iš šios gadinės kapitalistiškų režejų. Labiausiai velionis skelbė socializmą; jis sakydavo: kad tik socializmo laikams įvykus, vargšai žmonės laisviau atsikvėps. Jis kada tik turėdavo laisvesnį laiko valandėlę, pardavinėdavo literatūrą bei veltui jį žmonėms dar miglose klampojantiems dalydavo.

Benešiodamas knygas, nabilgas ir mirtį sau sutiko, iš del labo žmogūdžio rankos, kurios mirties tik tamsi naktis buvo liudytojūm. Drg. J. K. tankiai rašydavo į pirmieius, kus laikraščius korespondenciojjas ir šiaip straipsnelius po kuriais pasirašydavo slapyvardžiu „Senas Krivaitis“.

Ištikro buvo žmogus prisarti-

nančios gadinės. Jis viską pėkdavo, kas yra bloga, nepaisydamas, ar kas už tai ant jo pyktų arba rugotų; buvo jam visvien. Jis varė savo numylėtą socializmo propagandą iki akis amžinai užsimerkė. Velionis daug prisitarnavo prie paauginimo vietinių kuopų L. S. S., S. L. A. ir Lietuvos Sunų draugystės. Jis niekuomet neušimėdavo pliauškalais, bet visada rimtai kalbėdavo, su kiekvienu draugu arba priešu. Tokiu būdu jis daugamą patraukdavo prie su pratimo. Šiomet jis buvo perstatytas ant pirmasėdžio S. L. A., bet vėliau atsisakė nuo kandidatuos, kaip jis sakė, nenorįs užkent mokslėiviu F. Bagočiui, gauti pirmasėdžio urėdą Velionis Suvienytose Valstijose pergyveno suvirš 12 metų. Seniau gyveno Scrantone, Pa. Į Springfieldą pribuvo 3 metai atgal. Paejo iš Lietuvos, Kauno rėdybos, Raseinių pavieto ir gmino, Parapijos Viduklės. Pergyveno amžiaus 32 metus, buvo vedęs; paliko moterį su 4 vaikučiais. Jauniausias vaikutis į trečią dieną po tėvo mirties teipgi apleido šį pasaulį. Skaudžiai dalypstėjo nelaimės Klembaukų šeimynėlę. Velionis priklausė prie Lietuvos Sunų draugystės, L. S. S. ir S. L. A. Laidotuvės dalyvavo beveik visi pažangesni draugai, su kuriais jis draugavo ir darbavosi ant darbinikiškos dirvos. Radosi ir svetimtaučių dauguma, ką prisidėjo laidotuvėse mus garbaus ir darbštaus buvusio drg. J. Klembauko.

Lai buna jam amžina ir nemirtina garbė už jo dorus darbus mums paliktus. Te buna jam šalta žemelė lengva.

Vincas Černauckas.

Brooklyn, N. Y. Jau pora metų suviršum praėjo, kaip gyvuoja Brooklynje „Rev. Rem Kom.“ susidedantis iš atstovų nuo lietuviškų draugysčių. Negali sakyt, kad tas Komitetas neatnešė naudos mūsų broliams kovojantiems už laisvę Lietuvoje. Gali but, mūsų sauziniškas priėjimas, nevieną mirštanti badu ir kirmijantį kalėjime, išgelbėjo nuo baisios mirties; gali but ne vieną didvyrį pavadavo nuo caro budelių kilpos, — ir teipogi gali but, kad per pasėkmingą suvartojimą mūsų aukų, krito nevienas caro šalininkas. ... Ta mūsų lietuvių amerikiečių labdarystė pasiliks ant amžių mintije tų laisvės karžygių! ...

Bet šiandien!.. Šiandien revoliucija juk jau nupuolusi... Kur gi mūsų karžygiai? Vieni kalėjimuose, kiti amžinoje katgorjo, tretii tapo sušaudyti arba pakarti, ketvirtii pasilėpė užsieniuose. Drauge su jais išsiblašė ir mūsų komitetas... Bet — nežudykite patįs savę!.. Nemanykit, kad aukų daugiau nereikia rinkt kad jau nebėra jos kam siųst. Ir jeigu kas teip mano, tai labai klysta. Nemanykite, broliai, kad revoliucija jau pasibaigė... Ne!.. Revoliucija da nepasibaigė, tik liepsna jos prigeso. Ir delto, kad

atnaujint tą liepsnā, reikalingi nauji karžygiai, nauji sumanimai, — naujos aukos. Reikia da atminti kad šiandien daug, daug mūsų brolių sėdi kalėjimuose, kurie buna pusbadžiai ir pusuogiai: juk jie mūsų išganytojai, ir pašelpa jiems da būtina reikalinga. Teip gi reikia atminti, kad liaudis rengiasi prie naujo sukilimo, o tam tikslui reikalingos ir gi naujos aukos.

Taj gi broliai lietuviai, netik Brooklyniečiai, bet ir visi amerikiečiai, neapleiskit tą šventą darbā, nes tai mūsų ateitis!.. Rinkit delegatus, vyrus protaujančius ir tverkit panašius revoliucijos rėmimo komitetus. Pareiga tų komitetų, netik rinkti auksas, bet ir vesti demonstracijā, rengti viešus susirinkimus, platinti naudingus raštus, vedančius darbininkus prie susipratimo.

Brooklynio lietuviai! Da jums atkartuju, kad išrinktumėte delegatus iš savo draugysčių ir prisijustumėte juos į „Tautiskā Namā“, kur atsibuna susirinkimai! R. R. K. kas sereidą 8-tą valandą vakare. Teipgi išrinktieje delegatai, teiktis ateit ant susirinkimo 25 d. kovo.

Vardan laisvės kovotojų *Ziedas.*

PERŽVALGA.

—Šen-tėn caro valdzia da vis randa savo nagais negrybšteltas žmones. „Zarija“ (N 8) praneša, jog patrauktas teisman lietuvis socialdemokratas buvusias antrosios dumas atstovas Kupstas. Jį kaltina už kalbā sakytā į žmones Panėvėzų, vasario 25, 1907, prieš išvažiavimą į dūmā.

—Mūsų pagarsėjusiam artistui Petrauckui geriau klojasi Vakaruose. „Lietuva“ praneša, jog tenyksičiai lietuviai teip pamėgo jo statomą operetę „Kaminakrėtis“, kad reikalauja dar ir antrą sykį ją pasitvėre ant scenos. Antras vaidinimas atsibūs balandžio 26 d. Pirmasis netik nepadaręs nepritekliaus, kaip buvo Rytuose, bet dar gerokā, sakuoma, davęs pelnā.

—Žinūčių skyrinje skaitytojai ras nesmagią žiniā: Springfielde, Ill. kokie nevidonai užmušė gerai prasilavinusį lietuvį, J. Klembauką (Seną Krivaitį). Tas vyrucas atsizmėgo gabia agitacija apšvietos reikaluose ir netingėjo rašinėti beveik į visus laikraščius korespondencijū. Gaila tokio žmogaus!

—New Yorko laikraštis „World“ surinko paviršutines žinias, kiek šiūom žygiu Amerikoje be darbo žmonių. Žinios anaipiol nėra pilnos, iš daugelio valstijų visai nėra jokių žinių; iš kitų valstijų surinkta žinios tiktai iš stambesnių pramonijos centrų ir didesnių miestų. Bedarbių skaitlynės paimtos tiktai tos, kurios jau yra šiokiū ar tokiū būdu užregistruotos: ar tai miesto valdybose, arba unių bei darbo biuruose. Vienok jau gyvoji skaitlinė išneša daugiau negu pusantro milijono žmonių (Zr. ant 6 pusl.).

nių; pridēt galima kitā tokia jeigu nedidesnē, dalj neuzregis truoctujū, tai bus apie 3 milijonus. Jeigu da pajimsim vals- tijas ir miestus visai apleistus tai abejonēs nēra, kad bus skaitlinē bedarbių lygi neuz- registruotajai, o viso apie 5 milijonus bedarbių Amerikoje. Tai reiškia visai neturinčius darbo. Jeigu imti tuos, ką dirbā po dvi-tris dienas sa- vaiteje, ir tuos ką gavo nu- mušti iki 25% mokesčius, ku- rių bus apie tris sykius tiek, tai bus krizio uzgautosios minios apie 20.000.000 žmo- nių.

Pagal valstijas, uzregistruo- tų bedarbių randa-i šiaip:

Alabamos valstija	34.000
Arkansas	1.200
California	101.000
Colorado	28.000
Connecticut	35.500
Delaware	11.900
Illinois	320.000
Indiana	7.700
Iowa	2.500
Kansas	10.000
Maine	13.200
Massachusetts	29.000
Michigan	15.000
Missouri	45.000
Montana	12.950
Nebraska	13.000
New Hampshire	4.000
New York	750.000
Newark	10.000
Newada	200
Pennsylvania	100.000?
Rhode Island	26.969
Tennessee	29.500
Texas	3.000
Utah	10.500
Vermont	10.500
Virginia	7.509
West Virginia	66.000

Viso 1.698.119

Vietines žinios.

—Bedarbė stovi, kaip juo- da siena. Žmonių tiek daug ant gatvių ir teip rusčiai jie išveizi, kad turtingesniams daro neramumą, kad tik ne prasidėtų masyviški užpuolimai ant krautuvių, bankų ir pui- kesnių namų. Todėl matai dabar ant New Yorko gatvių, kaip kokie nutukę, poneliai ir ponios dalina elgētaujantiems bilietelius, su kuriais gauna užkās. Labdarių draugijos apsuptos bedarbiais, bet nieko jos gero nebepadaro. Viena ant 516 W. 28 gat. prasimanė duot darbā—malkas piau- t. Priima po 75 žmonēs ant sy- kio ir duoda uzdirbt pietus; potam tuojaus šituos varo ir pristato naujus, kurių linija iš keleto šimtų jau seniai lau- kia. Į tą liniją papult ir gi nelegva: reikia pirmiau iš- gaut nuo policijos rāsčelj, kad esi iš tikro suvargęs.—Tokias tai dienas pergvyvena vargšai aukso sostapilēj New Yorke!

—Vargais negalais suvedė savo reikalus garsusis Knicker- becker bankas, kurio nuopuo- lis davesignalā panikai ir kri- ziai. Kovo 26 d. jis vėl atsi- dāro.

—Ant Fall upės, baigiant plaukt laivukui prie Warren gat., jauna moteriškē pradėjo varyt vyrus į kajutas, saky- dama, kad tas, kas atsitiks, ne privalo jie matyt. Daugumas suprato kame dalykas ir juok- damies greitai prasīsalino. Grei-

tai suzinota, jog moteriškē gimdė kudyki, kuri visi pasa- žieriai liksmai delnų plojimū pasveikino.

—Kovo 22 d., nedeldieny, bedalinant prakalbų paskel- bimo lapelius prie lietuviių bažnyčios, policija suėmē 7 lietuvius: J. Saltj, M. Joku- bauckā, P. Stonelj, J. Vezd žiuna—iš 19-tos socialistų kuopos, ir A. Bručkū, J. Žarnauckā, A. Pašukinį — visai pašalinius žmones, tik ką paėmusius į rankas dali- namā lapelį. Ant rytojaus bu- vo teismas ir visus pasmerkė po 10 dienų kalėjimam arba po 10 dolerių užsimokēt pa- bandos.

—New Yorko gyventojų cenzas prasidziugo šiemet, jog nelaimingū atsitikimū ant stritkarių, per šj ketvirtadalį metų, daug mažiau: per gruodj, sausj, vasarj—suzeista žmo- nių viso labo tiktai 11.865, tarpe tų užmušta ant vietos ar- ba suzeista be vilties ant iš- gijimo — tiktai 519 žmonių. Pastebėtina mažai!

—Brooklyne, ant Lenox ke- lio ties Flatbush didelis pas- idarė ermyderis. Vienos pres- biterų parapijos kunigas Long pavirto socialistų ir iš sakyk- los pradėjo skelbti Markso teorijas. Dievotiesni parapi- jonai, ypač moteris, buriats parapijā apleido. Bet už tai jų vieton pribuvo visai nauji ir susitverē gana stipra so- cialistų parapija. Bažnyčio- je, po pamaldų esti prakalbos ir diskusijos.

—Ant 28 dienos kovo, tai yra ateinančioje subatoj New Yorke yra rengiama minių de- monstracija. Tai bus viešas susirinkimas visų darbo netu rinčių žmonių iš New Yorko, Brooklyno ir kitų šio pusiau- salio sryčių. Rinksis visokių tautų ir ramiai eis per miesto gatves: priėję prie miesto val- dybos namų, reikalauš darbo. Dabar bedarbių skaičius, New Yorke ir Brooklyne, siekia jau netoli milijono žmonių.

Iš Lietuvos.

Vilkaviškis. Vasario 11 d. per jomarkā išėjo mušty- nės tarp šmekerio (liubriko) ir žmonių. Šmekeris norėjo vienai moteriškēi atimti jos ri- šulj su prekiais, kurius parda- vojo, spėdamas, kad tai gali buti užsieniniai daiktai. Ta neduotū. Kilo trukšmas, subėgo žmonių, pagavo jį lupti. Tas pasileido bėgti, bandė net šau- ti. Žmonēs, vydamies šaukē: „tūrēkit vagi, sugavom prie pinigų“... Išspruko.

Panevėžys. Sausio 31 d. apie 7 valandā vakare ant Se- duvos gatvės liko mirtinai su- žeistas (jau mirē) policistas. Kas jį užmušē — nežinia, bet iš jo revolverio galima sprēsti kad jis patsai nusišovē,—ka- dangi jam pakliuvo į pilvā tris kulkos, o apžiūrėjus jo revolverj nerasta teip-pat tri- jų kulky. O antra, buvo am- žinai girtas.

Gruzdziai. (Siaulių pav.) Plėšrys — dvaras. Daug žemės turi aprėpęs Nariškino dvaras, daug žmonių išmētęs iš apgyventųjų vietų. Vis dar jam negana. Jis plėšia,

kā sučiupdamas, ką pakliuda- mas. Suranda koki mažiau- sia kablukā ir jau nusitveria jo, kad nebeištruksi.— Buvo čia prie bažnyčios žemės sklypelis, duotas miestėnų tu- lam Striunai. Tā žemē valdē Striunos tėvai ir tėvų tėvai apie 200 metų. Nėturejo tik- rāsčū. Dvarininko Nariškino valdyba vienā dienā ir liepia jam kraustyties iš savo žemės, nuverčia triobas ir priskiria tā sklypelį prie savo be krašto išsiplėtusių dvarų. Nieko ne- gelbia žmogelio prašymai pa- likti jį ant savo žemēs Sako: imk, jei nori, j nuomā, mokēk 37 rub. už plotā 17—kos siek- snių ilgumo ir 10—ties platumo Tuo tarpu gi jo tėvai temokē- jo po 30 kap. už žemē.

Sauliai. Politikos byla Kovo 24 Vilniaus Teismo Ru- mas nagrinēs 4 politikos by- las:

1. Kazys Laucevičia, Kas- tantinas Mokevičia, Simonas Lukošius, Aleksandra Lukštin- skis, Antanas Glogėnis kalti nami už priderėjimą prie drau- gijos, norinčios padaryti maiš- tą, o Lukošius beto ir už agi- taciiją;

2. Antanas Taurinskas— kaltinamas už agitaciiją tarp žmoniū ir kariūmenēj;

3. Dzidorius Morozov kal- tinamas už agitaciiją;

4. Jonas ir Kazys Stanči- kai, Konstantinas Rudniskis už agitaciiją.

1 ir 2 iš Šiaulių pavieto; 3—4 iš Telšių pav.

Naumiesčio pav. Gal vėl pradēs siesti chuliganai: pra- deda siuntinēti laiškus, kurio- se reikalauja pinigų Social- demokratų Partijos vardu. Vieną tokių laiškų gavo I. S. Matarnų sodžiaus ukiūninkas, nuo kurio reikalauja 68 rublių. Minėtam laiškē grumoja— nedovanosij už nepaklausymā. Kokių priemonių tvėrsis, nēra aiškiai parašyta. Po juom pa- rašas: Komitetas, Socialde- mokratų Partijos nariai.

Vilnius. Šiomis dienomis Vilniaus gubernatorius uzdarė lenkų švietimo draugijā „O- wiata“.

—45 krasos ir telegrafo valdininkų byla. Vasario 12 d. teismo rumai pradėjo nagrinėti 45 Vilniaus krasos ir telegrafo valdininkų bylą. Jie kaltinami už dalyvavimą 1905 m. streike. Išsūkta 92 liudininku.

Kaunas. Kauno kalėjime sėdi 59 politikos kaliniai. tarp jų: Jonas Stančik Ukmergės pav. valščiaus raštūninkas, dar nuo gruodžio 17 d. 1905 m.; Jonas Parjoko Ukmergės pav. nuo liepos 4 d. 1906 m.; Sta- sys Didziulis Ukmergės pav., nuo vasario 15 d. 1906 m. Pet- ras Kymantas Raseinių pav., nuo gruodžio 26 d. 1906 m.; Konst. Rogavičius Raseinių pav., nuo gruodžio 26 d. 1906 m.; Juozas Salcius iš Aleksot- os, nuo rudens 1906 m.; Vla- das Vaizgala iš Kauno, nuo gruodžio 15 d. 1905 m.; Bronislovas Mištautas iš Kauno nuo gruodžio 15 d. 1905 m.; Jurgis Nenortas iš Aleksotos nuo gruodžio 15 d. 1905 m.; Bronislovas Cirtautas nuo 1906 m.; Karabinas; Kazys Matulis Panevėžio pav., nuo

lapkričio 3 d. 1906 m.; Juozas Sruoga Panevėžio pav., nuo lapkričio 4 d. 1906 m.; Pov- las Žitkevičius Panevėžio pav., nuo sausio 28 d. 1906 m.; Juozas Pakuys, nuo gruodžio 15 d. 1905 m.; Boleslovas Sipavičius, Bronislovas Sipa- vičius ir kiti. Tiktai 11 kalin- iųjų pilnai aprūpinti, 23 neuz- tektinai, o 25 išniekur negau- na pašelpos.

Joniškis. (Saulių pav.) Mirus Jurgiui Bartkui, liko jo dukteris, pati ir maži vai- kai visai neturtingame padėj- ime. Nors ir nieko nedirba ir neuždirba Bartkaus šeimū- na, tačiauis džiaugiasi duona: „dabar, sako, tai rojus: nedir- bam, o pinigų yra“!..

Rudenj 1907 m. atsiuntē valdzia Bartkuvieniē 200 rub., neseniai 150 rub., ateityje teip-pat tikisi gauti po 50 rub. kas mėnesj (o dar kiek nuo vietinių žmonių surinkta!)

Už tai ir dukteris tankiai pa- dāro gerā tėvo atminimā: sten- giasis sušūpinēti ką-nors ir pranešti apie tai sargybiniams.

„Zarija.“

Pajieškojimai.

Pajieškau švogerio Andriaus Zeb- raucko; kaimo Brastavos, parapijos Pilviškio, pav. Marijampolės, gub. Sūvalkū, 7 metai kaip Amerikoje. Juozas Murdos 187 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo draugo Miko Jo- nieliuno, Vilniaus gubernijos, Trakų pavieto Jezno valščiaus, 5 ir pusės pedų aukstas laibas ir raupletas, plaukai juosvi, akys rusvos ir turi auksinį dantj kairēj pusēj, 25 metų senas, usai skutami. Buvo Brookly- ne sausio mėnesyje ir pavogē 220 dolerių. Kas apie jį žino tai prašu duot man žinią, užtai gaus 50 dol. Mano adresas toks: Franas Vainikevičia 138 North 2 nd st. Brooklyn, N. Y.

Jurgio Kondroto, kurs gyveno Londono, England 2 Marys st. Com- mercial Rd. Bet rašant, laišakai ne- ateina. Yra svarbus reikalas. Kas ži- note arba jis pats, duokite žinią ant šio adresu: And. Kundrotas, 105 Berry st. Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Pijusą Milcūna; Sūval- kų gubernijos; du metai kaip pribu- vo iš Lietuvos. Smulkaus sudėjimo juodburvas, plaukai juodi, usai ir ne baltiesni. Apie 25 metų senas. Dydzio 5 pedų. Pirmaiu gyveno Pen- nsylvanijoj man nežinomam mieste- lyj. Turiu svarbų reikalā; jis ar kas kitas duokit žiniā šiuo adresu: Damininkas Zvingilas, Box 422 Springvalley, Ill.

Pranesimas.

Kad žmonēs nori labai skaityti „Raistā“ ypatingai sumazėjus dar- bams, kame daugiau turi laiko o pinigai brangesni, todėl prekē „Rai- sto“ pamažinau nuo 1 dol. 50 c. ant VIENO DOL.

Už tai kiekvienas kuris atsius tik VIENĄ DOL. apturēs garsiąją knyga tuojau „Raista“. Skaitykite apgarsinimā. Siunčiant pinigus adresuot, J. NAUJOKAS, Madison Sq. Sta. box 189 New York, N. Y.

Pasekmės nesaiškos.

Nesaiška visuomet yra priežasčia kokios nors kliūties vidurių, kuri yra patėmijama tankiausiai paryčiu- lei ant jos nepaisyti tai ji vis eis aršyn ir aršyn, kol bus neišgyboma Mēs tankiai kreipėme atydzį mūsų

skaitytojų į Trinerio Amerikoniskajj Elinsyrā Karčiojo Vyno, kuris yra labai patogum vaistu visose kliutyse vidurių. Jis sustabdo skaudėjimą ir atitaiso vidurius jį normaliskā veiks- lumā; jis sustiprina visā gromulioji- mo sistemā, nėrvus ir raumenis ir nauj, apstingā kraujā. Jei neturi gardumo valgyt, kankina tavē ne- gromuliojimas, nemiga, slėgiantis galvos skaudėjimas ir kiti nesmagū- mai paeinanti nuo neatsakančio grom- uliojimo, tai tu negali rasti geresnio per Trinerio Amerikoniskā Eliksyrā Karčiojo Vyno. Gaunamas aptieko- se. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Susirinkimai.

Lietuviškių paliokų Kliubo ant dienos 19 kovo arba march pusiau antros (1:30) po pietu val., ant Jurgio Macevičiaus salės, 136 E. Main st. Plymmuth' Pa.

Bus svarbus pasikalbėjimas be- gančiu reikalu. Neatbutiniai su- sirinkite uzpraso Komitetas. Su guodone, Jurgis Macavičia:

Kaip patraukti neprigu- linti prie uniios.

Nēra sunku prikalbinti jį prisirašy- ti atsakaučiai pasielgiant.

Kaip kurie mainų darbinin- kai, prigulinti prie uniios, tan- kiai skundziasis, kad sunku yra prikalbinėti j unijā tuos jų draugus, kurie da yra neprisi- rašē paie jos. Mēs pripažįsta- me, kad tai ne lengvas darbas bet paklausim tų, kurie skun- dziasis, ką jie yra nuveikē, kad pritraukti prie unijos? Did- žiumoje atsitikimū be abejo- nēs jie atsakys, kad jie nieko nenuveikē.

Tame tai ir vargas. Jie kiek vienas žmogus unijoj atliktų savo pridėrystę, nereiktų skų- stis ant tų, kurie nepriguli prie unijos. Iš tikro teip butų. Ištikro unijistai su menka kiek darbo galētų pritraukti prie unijos visus neprigulinčius jų distrikte.

Didesnis dalis neprigulinčių prie unijos ne dėlto nepriguli prie unijos, kad jie butų prie- šingi unijai. Jie supranta, jie supranta, koks tai geras yra daiktas unija ir jie abelnai nu- mano, kiek unija jiems pa- tiems yra padarius. Bet jie ne- prisirašo prie unijos per apsi- leidimā, nestropumā ir egoiz- mą.

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageidaujama knyga, jau išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno geriausių Amerikos raštūninkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasauleje reikalaujama, kad jau išversta į 18-ka visokių kalbų. Mums tuom akvėse- nē, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visā gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.

Perskaities Raistā, geriaus pažisi Amerikos gyve- nimā, ne kaip daug metų čia gyvenēs, ir visų suktybių pa- slaptis; ir atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigus. Daug kytrumo.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariskai apgaudinėja darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustume į paleistuvystę, ir kaip mė- sos skerdinỹčios, primaišo visokių biarybių ir nuodijant žmones.

Raistas didelē knyga ir nors daugiau prekiuoja bet sumazėjus, o turint laiko žmonēs labai nori tą knyga skai- tyt, tai nuleidan tik už 1 dol. Paskui pabrangs.

Siunčiant pinigus adresuot:

J. NAUJOKAS, Madison Sq. Sta. box 189. NEW YORK CITY.

Teippat esu atstovu Amerikoje, vienatinio pasauleje lietuviško kasdieninio laikraščio „Vilniaus Žinių“, kuris pusei metų prekiuoja 3 dol., metams 6 dol., į Ame- rikā su prisūntimū, kuris atsius 7 dolerius, apturēs kas- dieninį laik rāsčj ir „Raistā“.

Piniugs reikia siųsti per „Money Order“ ant augščiau padētō mano adresu.

Pirkite! Farmas!

Didziausia Lietuviška Kolonij- Amerikoje pavadinta Nauja Lietu- va, 35 lietuvių esame ten nusipirke farmas, 8 familijos gyvename ant tų farmų. Mes ten gyvenanti kviečia- me jus broliai, apieiskite miestus, o ateikite pas mus ant farmų gyvena nematysite prastų laikų. Lauko pas mus yra keli tukstanciai akru geros žemēs visokiems jėvams, juo- dziamis, molis, ir žvirgzdas, parduo- da po kiek kas nori akru ant išmo- kesčių per 10 metų, įmekėti mažai tereikia, arti 8 geležinkelių ir prie- pat portavo miesto Manistee Michi- gan, prekēs žemos, po \$10.00 už akru. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimauciai ne išpirktų. Kas norit te pirtk farmā atvažiukite tiesiok pas mane, o aš aprodysiu visas tas žemes dovanai. Adresas:

ANTON KIEDIS, Puzack, Lake County, Michigan.

Dykai.

Liko keli šimtai puikių kalendo- rių sieninių ir kišeniųjų nuo skaity- tojų „Lietuvos“, kuricos sumanēme išdalinti kičiams lietuviams. Todėl kiekvienas, kurs prisijus mums savo pilnū adresu, gaus šiuos abudu ka- lendoriu dykai. Reikalaudami kalen- dorių adresuokite pas:

A. Olszewski, 3252 So. Holsted St., Chicago, Ill.

Dykai!

Aukšinis retėžolis ir laikrodėliū gvarantuotas ant 20 metų, vertas \$23, bus duota toms ypatoms, kurios pra- tins apgarsinimus apie musų geriau- siaj tabakā. Jus galite lengvai par- duoti tarp jų apžistamū mūsų ta- bakū už \$8, ir apturėti tā gražū auk- sinj laikrodėlį dovanai,

European Tobacco Company, Dep. 75, 333 Leonard Str., N. Y.

Bukie linksmas!

Muzikantai abelnai linksni, pirtai plaukus tu- ri storna iligus ir nesienka ir nera plaiskanų, per- tai kod nēra nervisti, nēsielaimis yra geras ir nevargins ju. Bet jeigu tavo plaukai visā minēto isevaido nēra? Tai vartokis, Prof. Brundzas Won- derful Hair Grover, kurs žėdnas vartodamas už- siganētins, ir apie pusę milijono padėkavonijų ta darodo. Jeigu norite galti atsiskaityt per laiskā bus išsieta Dykai viet aprasymai nuo ko plaukai sienka ir plinka ir pleiskanų atetadi- mas, mes guodolee ne siūndime panevali ir C. O. D. nebijokite parasite laiskā ba nerisikēs nė cent- mokitū už visokēs rodas. (Valietai ne Dykai) gal- lite gante po adrian

996 Broadway, netoli Myrtle Ave. Dras Adolph Levy Mgr. musų krautuve inestetga nuo 1877 Specialistai Rupturos-hermos, ir akinai, i Appa- ratus visokiū isdyrbejal dēt visu Hospiotilių. Per laiskus klanskite rodos po siom adrian.

J. M. BRUNDA & CO. BROOKLYN, NEW YORK.

Jonas S. Lopatto,

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietu- vys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetā), užsiima varymu provų vi- snuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PA.

Teleponas naujas Offiso 37

Residencijos 1284-R.

Kaip valstiečiai kovoja už žemę ir laisvę.

IS RUSIŠKOS VERTĖ
P. Narvydas.

Tąsa.

Atkarko pavieta, dvare p. Durnovo kaimiečiai pareikalavo sumažinimo nuomos iš 18 rublių iki 6 rublių. Susitaikė ant 10 rublių. Birželio 7 d. iš Kazlovo buvo gauta telegrama, kad po visą Kazlovo pavietą išsiplatino streikų judėjimai; valstiečiai ant susiėjimų nutarė, kiek imti mokesčių už darbo rankas. Sekanti pavasari daugely vietų Kijevo ir Padoliaus rėdybu prasidėjo kova tarp dvarininkų ir kumiečių dėl dienos mokesčių. Valstiečiai darė susižavimus ir tie avos; buvo sumanyta sutverti streikų komitetus, kurie ir turės paskirti kainą už darbo rankas.

Gegužio 30 d. laikraščiuose pasirodė telegrama, kuri pranešė, jog kaimiečiai iš 6 kaimų, Zmijevsko valsčiaus, nutarimais įvedė dienos mokesčių: vyrams po 3 rublius, o moterims po 1 rub; už mažesnę mokesčių jie nesutinka dirbti.

Svirsko ir Vasilkovsko pavietuose; didelių kaimų valstiečiai sumanė saviškai, be sutikimo urėdų, įvesti pas save būrokų plantacijose 9-nių valandų, o vietomis ir 8-nių valandų darbo dieną. Iskariavo jie ir pakėlimą dieną mokesčius. Tokių apsiereikimų daug būtų galima privesti, bet užteks ir tų: pasilieka neabejotinai, kad tokiu būdu, tai yra streikais kovojant, daug galima pagerinti savo buvį. Bet valstiečiams šito mažai; jie nori netiktai mušti dvarininkus per jų suterštas rankas; ne, — jie nori su visu nusikratyti juos nuo savo kaklo, ir dėlto sumano daug visokių kitų būdų.

2. *Užgriežimai.* Šis budas, — taip apraštas užgriežimas žemės. Valstiečiai teip apsvarsto: dvarininkas pats žemės nedirba ir negali dirbti, o užgriežė turi sau tiek žemės, kad ant jos galėtų prasimaitinti keletas dešimčių, šimtų, o kada ir tukstančių šeimynų. Valstiečiai, atpenč, nori dirbt; dirba, o žemės jie neturi; o juk žemė, kaip šviesa, oras ir vanduo, priguli visiems, kas tik jos reikalauja; dėlto gi dvarininkas neturi pats vienas tiesos ant žemės, ir valstiečiai gali užimti ją. Jie ir užima: tai aparia dvarininko lauką, tai išpiauja — iššienauja lankas, tai iskerta mišką.

3. *Riėdys.* Neuzsiganėdindami apėmimais visos dvarininkų gėrybės, valstiečiai kartais da ir degina, plėšia dvarininkų sodybas, kad visai iskrapstyti juos iš kaimų. Teip, pavyzdžiui: valstiečių susižavime Saratovo gubernijos atstovas ir kaip kurie kiti apsakė, kad valstiečiai degina dvarininkų sodybas kaip „voratinklius“, pabaidymui dvarininkų, idant jie nebegrįžtu į kaimus, nebegalėtų vesti ukės, ir teip žemę pavestų valstiečiams.

4. *Boikotas.* Daugiau susipratusieji valstiečiai supranta, kad tokie budai yra labai pavojingi ir mažai gelbiant; vietoje deginimų ir plėšimų, jie iskrapšto dvarininkus kitokiais budais: neina dirbtų pas dvarininkus, neduoda jiems tarnų, atsaisako imti monon žemę, ir turėti bent kokius susidėjimus ir tt., — kaip tai sakoma, boikotuoja juos. Štai keli pavyzdžiai, paimti iš paskesniųjų laikų. Gegužės mėnesį, 1905, Chersono gubernijos dvarininkai skundėsi vi daus dalykų ministeriui, kad Tiraspolio ir Elisavietgrado pavietų valstiečiai — nuomininkai atsaisakė mokesčius. Tame pat laike Voronežo gubernijos valstiečiai pradėjo atsaisakyti nuo pirkimo dvarininkų žemių, kurie norėję parduoti savo dvarus; o kada atsiradavo norantieji pirkti, tai valstiečiai areštuodavo juos. Pavasari ir vasarą, 1905, Orlovo ir Penzos gubernijose buvo daug atsitikimų, kad valstiečiai atsaisakydavo imti nuomon dvarininkų žemę.

Lietuvoje nors tokių boikotų nebuvo, bet buvo streikai ir kitos rūšies metodai vartojami prieš dvarininkų godumą. Rusijoje, Samaros gub. valstiečiai uždėjo ant turtingų dvarininkų visokios rūšies boikotą, net atėmė iš jų dvarų darbininkus ir savo lėšomis juos maitino.

Valstiečių susižavime Maskvoje, Minsko gub. atstovas ir kai kurie kiti patarė neduoti dvarininkams nė darbininkų nė vežėjų, nė tarnų, ir tokiu būdu prašalinti juos iš savo apygardžių. Tą patį patarė daryti ir vienas susižavavimo biuro narių, ragindamas, kad nepirkėtų žemės nuo dvarininkų, neitų dirbti jiems ir tt. Kas žino kaimo gyvenimo sąlygas, tas supras, kokių baisių įrankių valstiečių rankose gali būti panašūs dvarininkų boikotai. Mieste galima pergventi daug laiko nežinant, kas gyvena kaimyniškam bute; o kaimuose — ne teip. Ten yra būtina reikalingi geri prietiki; o jeigu valstiečiai, gyvenanti šalia dvarininko, pradėtų jį boikotuoti, tai prisavim užsitikėjimo, užsispyrimo ir rimto turėjimosi iš valstiečių pusės, suges dvarininko gyvenimas ir jis bus priverstas bėgti iš dvoro.

Kova su valdzia.

Ir jeigu valstiečiai kovotų vientik su dvarininkais už žemę, arba tik už pagerinimą buvio, tai ir ta (Toliaus bus).

Pazvelgus atgal.

SOCIJOLIOGIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTĖ

Pranas Siulelis.

(Tąsa).

manychiau, kad patsai tamista turi rugot ant savo likimo. Tą aš žinau teip gerai, — kaip ir persitikinsu esu tame, kad dabartinis pasaulis yra rojumi palyginant su tuomi, kuris buvo jūsų dienose, — kad po trumpo laiko vienatinis tamistos jausmas bus — jausmas dėkingumo Dievui už tai, kad jis teip nesuprantamai mums pertraukė tamistos gyvastį tame amžiu, idant sugražint jį šitame.

PERSKYRIMAS IX.

Iėjusieji šeimyninkas su šeimyninke, — Dr. Lit su savo motere, matomai nemažai nusistebėjo, išgirdę apie mano rytkštį klajojimą po visą miestą, ir jiems buvo smagu patėmyti, kad aš, po tokio netikėto išbandymo, esu vidutiniškai ramus.

— Tamistos ekskursija, turbūt, buvo labai žingėdi, — patėmijo misis Lit, kuomet mes tuoj patam sėdome prie stalo. — Tamista turėjai patėmyti daug naujo.

— Veik viskas, ką aš mačiau, buvo man nauju, — atsakiau aš. — Bet kas mane ypač nustebino, tai tas, kad aš nepatėmiau nė krautvii ant Vasingtono gatvės, nė bankų mieste. Ką jūs padarėte su bankieriais ir pirkliais? Ko gero, ar nė pakorėte jų visu, kaip manė padaryt anarchiškai mano laikų?

— Kam tokios baisenybės, — atsakė mr. Lit, — mes apsieiname be jų. Dabartiniame pasaulio surėdyme jie tapo neberekalingi.

— Kas gi parduoda jums prekius (tavorus), kuomet jūs norite ką nors nusipirkti? — paklausiau aš.

— Dabar nėra nė pardavikų, nė pirkikų: prekių išdalinimas draugijoje atsibuna kitokiu būdu, negu jūsų laikuose. Kaslink bankierių, tai, nevertodami pinigų, mes puikiai apsieiname ir be jų pinigų. — Miss Lit! — atsikreipiau aš prie Juditos. — Bijaus, kad jūsų tetnėis juokus daro išmankęs. Aš ne pykstu ant jo už tai, todėl, kad mano neišmanumas apie jūsų surėdymą, gali istikrųjų tankiai įvesti jį į pagundą iš manęs pasijuokti. Vienok mano lengvas itikėjimas į viską, visgi turi savo ribas, ypatingai aš negaliu greitai itikėti kalbant apie persikeitimus visuomeniškiojo surėdymo.

— Užtikrinu tamistą, kad tetnėis dabar iš tamistos nesijuokia, — atsakė ji rimtai nusisypsodama.

Kalba virto kiton pusėn. Miss Lit, ant kiek aš pamenu, pakėlė klansimą apie moterų madas devyliolikame šimtmety; ir tik po pusryčių, kuomet jos vyras užkvietė mane ant namo virsaus, — matomai, ten buvo labiau nulytėta jo vieta, — jis vėl sugrįžo prie mūsų pertraukto pašėkėsio.

— Tamista nusistebėjai, — patėmijo jis, — išmano išsitarimo, kad mes apsieinam be pinigų ir be pirklystės. Bet po trumpam pagalvojimui tamista susprasi, kad pinigai ir pirklystė jūsų laikuose buvo reikalingi tik dėlto, kad pramonė buvo privatiškose rankose; dabar ir vienas ir kitas tapo bereikalingais.

— Ne visiškai suprantu, iš ko tas išsina, — atsiltečiau aš.

— Labai paprastai, — atsakė jis. — Kuomet išdirbimu visokių dalykų, gyvasčiai ir komfortui (pramogumui) reikalingu, užsiimdavo beskaltinė daugybė žmonių, neturinių tarp savęs jokių ryšių ir neprigulintų vienas nuo kito, tuomet roksai beskaltinis apsimainymas tarp pavienių ypatų buvo neišvengtina. Toks dalykų apsimainymas ir buvo jūsų laikuose pirklystė, o pinigai gi lošė rolę neatbutino tarpininko.

Bet vos tik tauta tapo visuotinu išdirbėju visokios rūšies prekių; tuomet pavienėms ypatoms, norintiems gauti reikalingus produktus, nebuvo reikalo maininkauti. Visą, ką kas reikalauja, gauna iš vieno šaltinio, be kurio niekur kitur nieko negausi. Dabar įvyko sistema tiesaus padalinimo žmonėse prekių iš visuomeniškų krautvii; tos krautvės užėmė jūsiškės pirklystės vietą ir dabar nusipirkimui to ar kito daikto, pinigai neberekalingi.

— Koku gi tad būdu tas padalinimas dalykų atsibūva? — paklausiau aš.

— Kuolengviausiai, — atsakė jis. — Kiekvienam piliečiui yra duodamas kreditas (užtikėjimas), ant tiek, kiek ant jo dalies išpnoia iš metinių tautos išdirbinių, kuris pradžioje kiekvienų metų yra įtraukiamas į draugijines knygas. Ant rankų kiekvienam yra išduodamas čekis ant to kredito; prisiejus ką, anot jūsų, nusipirkti — kiekvienoje valandoj, žmogus parodo savo čekį visuomeniškose magazinuose, esančiuose kiekvienoj draugijoje, ir gauna ko reikia. Toks dalykų sutvarkymas, kaip matote, prašalina reikalingumą pirklių arba tarpininkų vartotojų ir išdirbėjų tarpė. Gal tamista busi akivas pamatyti mūsų kredito čekius? Jūs matote, — tėsė jisai, pakol aš žin-

geidžiai varčiau rankose storos popieros sklypelį, tai yra čekį, kurį jis man padavė—kad šioji kortelė yra išdnota ant tam tikro dolerių skaitliaus. Mes užlaikėme senąjį pinigų vardą, bet jis nebeteri tos vertės, kaip buvo seniau. Tas terminas, arba dolerio žodis, kaip mes jį dabar vartojame, yra jau nė pinigas, bet paprastas algebros ženklėlis, palyginimui vieno daikto su kitu. Ir dėlėi tojo tikslo visi tie ženkleliai pas mus yra pakainuoti (apiprekiuoti) į dolerius ir centus, lygiai teip pat, kaip buvo ir jūsų laikuose. Ką tik aš paimu iš visuomeniškios sąskrovos, tą tuojaus klerkai įtraukia į skaitlinę knygą, ir iškerpa iš tų keturkampii eilii ant mano korėiukės, kainą to daikto, ką paėmiau.

— Na, o jeigu tamista panorėtum nusipirkti ką nors pas savo kaimyną, ar galite tokiam atsitikime perduot jam, nuo savo korėiukės kredito dalį, atlyginimo pavidale? — aš jo paklausiau.

— Visu pirmu, — atsakė dr. Lit, — mūsų kaimynai jau nieko neturi parduoti mums; bet ar šiaip ar teip, mūsų kreditas priklauso tik mums patiems, tik vienai ypatai, be tiesos kitam perduot. Jeigu tauta panorėtų daleisti panašius perleidimus savo turto, arba mainus, tai jai pirma visoko prisiečių apsvartyti visas aplinkybes panašii sutarčių ir padaryti teip, kad visi toki mainai būtų be skriaudios vieni kitiems ir įvesti jau gerai visiems žinoma, lygia dalykų verte.

Bet, reikia tamistai žinot, kad dėl tos pačios priežasties ir pinigai pas mus tapo panaikinti, idant niekas jų nepasisavintų ir negalėtų vėl atsirast tokią pat tarp žmonių vertelgystė, kaip buvo jūsų laikuose. Jūsų laikuose žmogus galėjo pinigus pavogti, arba kitą žmogų užmušęs juos paglemžti ir teip jau lygiai jaisiais gerai naudotis, kaip ir būtų užsidirbęs. Ačiū mūsų tokiam surėdymui, tas šiandien nebegalima. Žmonės dabar gali duoti vieni kitiems dovanas, iš tikrai draugiškių jausmų; bet pardavinėjimas ir pirkimėjimas šiandien yra skaitoma visai nesutinkamu su draugiškais jausmais; visi piliečiai dabar vertelgystė skaito už traukiantį prie godumo ant naudos, taigi nedorai ir pažemintii dalyką; ant bendrumo reikalų laikosi ir žydi mūsų visuomeniškias surėdymas. Anot mūsų supratimo, pirkimas ir pardavimas, su visomis prie jų smulkmenomis, savo esybėje yra priešingas draugišai dalykas. Jis mokina žmones tiktai savo

(Toliaus bus).

ROŽELE.

Aš išėjau iš miesto į laukus
Nusidėvėjusių jausmų gaivyti.
Buvau nuvargęs, liudnas, nesmagus,
Geismai, jautimai buvo išblaškyti,
Ejau be aiškios prasmės, be mislies:
Aplinkui viskas buvo apklejota,
Aplinkui niekur neradau dalies,
Aplinkui viskas sena, apsvajota...

Taku tuom šimtą sykių galėjau:
Tie pats surukę miesto murai, žmonės...
Daug kartų juos svajonėms dabinau,
Jieškodams buvyj laimės ir malonės...

Aplinkui žmonės ejo pro mane:
Jie ejo su draugais, su nulytėtais...
Jaučia save tamsiam ruki klane...
Jaučia jausmus nelaimiui apžavėtai...

Jieškoju dvasios graužio suėstos,
Bet ją surasti niekur negalėjau...
Jieškoju laimės migloms apsklėstos,
Jieškoju džiaugsmo kokio neregėjau...

Hgėkis, vargše, buvio ateigos!
Manyk, jog laimė tavo neprazuvo...
Nors džiaugsmas vengia tavęs, kaip ligos
Vienok tikėk, neilgai jis užkliuvo.

Iš nuliudimo tau nebus naudos,
Jisai be laiko nuvarys į grabą;
Nepaisyk vargo, jausmų priespaudos,
Linksmi kentėdams, ženkl dvasia į labą...

Kiek sykių mintis tais skaudžias maniau,
Kiek sykių atspirties tame jieškojuan,
Vienok su tuom jausmų neišganiau,
Su tuom vadžiu savęs nepažebojuan...

Pradėjau vengti proto ir mislies,
Norėjau savęs niekad neregėti,
Maniau jieškoti tos smagios šalies,
Kurioj galėčiau viską apgalėti.

Jaučiau kaip žemė traukia įkiriai,
Jaučiau kaip oras sunkiai mane spaudžia,
Kaip saulė dvasią dilina spiriai,
Kaip visos spėkos pražutingai snaudžia.

O, buvi, buvi! kas gi tu esi?
Kodėl silpnus teip trokšti pražudyti?
Kodėl vieniems galė duoti tesi,
Kitiems gi visame bandai kliudyti?

Galbut blogai pasaulę supratau:
Juk, štai, gamta pilna jausmų, grožybių!
Girdžiu čiulbesius, gėleles matau...
Štai jūrės turtų, džiaugsmų, brangenybių!

Štai žalios pievos pilnos geidulių,
Štai kvėpantis vėjalis meilę gimdo,
Štai miškas pilnas galės vaidulių,
Štai parvų malonumai dvase rimdo.

Kodėl nebunu linksmas ta dvasia,
Kokią paukšteliai ir zolelės teikia?
Kodėl ilgu po saulele šviesia?
Ko trokšti buviui patogesnio reikia?

Kodėl aš toj erdmėj negyvenu,
Kur jūrės džiaugsmų įstabiai liuliuoja?
Kodėl gamtos namus nemėginu,
Kurios žolių kvėpėsiš išauksuoja?

* * *
Atmink, varguoli, jog ne tau gamta!
Tu vien gali širdij jį apsvajoti...
Tau rojus — tai dirbtuvė nelemta,
Tau buvis — plutą duonos sužvejoti!

Tau jausmas — tai vargai neapkanta,
Grožybė tau — drabužiai nuskylėje.
Sopuvė baldai, blakės tau manta,
Tau kvapsnį dvelkia sienos supelėje.

Tau meilė duoda gatvė purvina,
Dirbtuvių dumai dvasią tau gaivina,
Tau gieda, čiulba garo mašina,
Pagėdęs maistas tau spėkas augina...

* * *
Ejau tolyn nuo miesto per laukus;
Galvoje mintis per tamsas žaibavo,
Liudnumas pančiais pančiuo spėkas,
Galva, apsvaigus, į šalis siubavo...

Yra pasaulej rojus ir dangus,
Bet jis ne man yra, ne man sutvertas...
Jis man labai toli, jis per brangus,
Jis man... Jis man visai užvertas...

* * *
Gamto, tarytum, rodė man juokus:
Vėjalis šiltas putė ir kvėpėjo,
Akis žavėjo reginys puikus,
Paukšteliai ramūs patogiai čiulbėjo...

Kam čiulbat jįs, paukšteliai, teip linksmi?
Ar jįs neturite niekad nuliudimo?
Ar jįs silpnais nežinomi skausmai?
Ar jįs neturite rupesčių siekimo?

Ir tu, vėjali, kam pūti šventai?
Ar tau nerupi tuščias pražuvimas?
Ar tu žinai save, ar tu matai?
Ar tau smagus be saužinės buvimas?

* * *
Tavęs, pasaule, aš nesuprantu...
Galbut, todėl, jog jausmai man atšipe;
Klejoju per tavo purvų krantū,
Geismai, dvasia rudžių plėve aplipe...

Ir kas iš to, jog aš jaučiu, manau?
Ar gali tas daryt mane laimingu?
Kas jaučia tuos jausmus, ką aš žinau?
Kas mato buvyj mane reikalingu?...

Manau, svajoju vienas tarp laukų,
Kurie nepaiso nieko ir nežino...
Ten miestai, štai, kapai gyvų aukų,
Kurii buvimas mane sugadino...

Turėsiu vėl tenai atgal sugrįžt,
Nes čia ne mano tos laukų grožybės,
Turėsiu vėl kovoti pasirižt,
Turėsiu jausti meilę neteisybės...

Sutiks mane tenai rusti draugai,
Kurie žiūrės šalin akis nusukę,
Iš jų burnų kvėpės kartūs raugai,
Jų žodžiai bus šurkšti, atbukę,

* * *
Antai, rozelė žydi raudonai...
Šalin keliakit mislis nevaisingos!
Rožele miela, tu mane jauti, matai...
Bučiuoju aš tave, tave mieloji...

Tu žydi, augi, plėsi nekaltai...
Kvėpėsi davė tau dvase augštoji...

Tu veidu dvasią meilėn nūgrindai,
Augštumo kėru jautimus, norus auksuoji,
Kvėpėsiu savo galę atgindai,
Tu audrai buvio smagumu kvėpuoji...

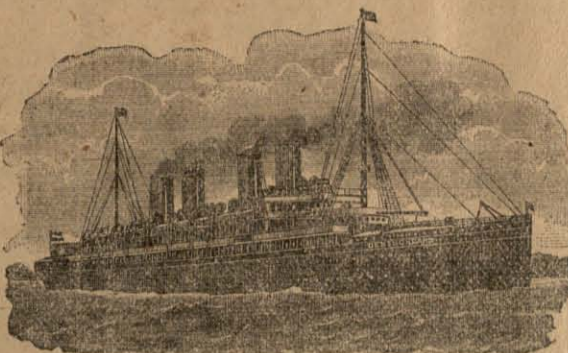
Nereik kalbėti tau žmogaus balsu:
Tykumą tavo aš galiu suprasti...
Jei tu kalbėtum, būtų man baisu,
Tave galėčiau gal umai prarasti...
Viskoška.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas

120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Ofisas

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

PINIGŲ SIUNTIMAS.

Siunčia pinigų į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą.

ŠIFKORTES.

Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų.

Gyvenanti kituose miestuose taip pat čia gali viską gauti per susirašymą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukštis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

VIENYBES LIETUVNIKŪ AGENTAL

- List of agents and their locations: Alden, Pa., Baltimore, Md., Brooklyn, N. Y., Cambridgeport, Mass., Chicago, Ill., New Britain, Conn., New York, Waterbury, Conn., Westville, Ill., New Britain, Conn., Turners Falls, Mass., box 671.

Advertisement for 'VIENINTELĖ LIETUVIŠKA APTIEKA' by Vinco Daunaro, located at 132 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Advertisement for 'BROLIAI--SESERS AMERIKIECIAI!' and 'EŽYS' (The Snake) magazine, featuring a snake illustration.

GERIAUSIA UŽEIGA DĖL LIETUVIŲ PAS JONĄ KULBOKĄ, Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvėpentų Cigarai.

TURIU AGENTURĄ. Parduodu lotus ir namus puikioje vietoje, ant gerų išlygų, galima pirkti už pilną prekę ir ant ismokeščių, už pilną prekę perkant 15-tą procentą numazina.

Dasizinokit pas AGENTĄ Joną Kulboką, 74 Grand Street, kampas Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.

PUIKIAUSIAS SALIUNAS JONO RAIŠO, Skanus alus, gardi arielka, visokis vynas ir kvėpentų cigarai.

HOTELIS VIN. DAINIO, 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvėpentų cigarai.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: beast (byst) žvėris; eight (eit) aštuoni; eye (ai) akis ir t. t.

Advertisement for 'LAIKE NELAIMES' and 'Dr. RICHTER'S Anchor Pain Expeller' with an anchor logo.

GERIAUSIA UŽEIGA PAS VINČĄ ŽARSKĮ. Laikau puikioje vietoje Salluna, užlaikau skaniausius gėrimus, Aly, Arielka, visoki Vyną ir kvėpentus Cigarus.

Advertisement for 'ZMIJE CZNIK' (Snake) liniment, featuring a snake illustration.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRENU SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto taip del senų žmonių, kaip del kūdikių, vyrų ir moterų.

Lietuviškas Dzigornikas. Sziuoimi užsiimu jau 20 metų. Užlaikau visokias rautes laik rožinias, sieninius, pėsatomų ir kisenintus vyriscius moteriscius, aukintus ir sidabrinis retėdžius, visokius žiedus, apilias, ambrusius ir bronzalietus.

Advertisement for 'TEMYKITE BROLIAI!' (Travel, brothers!) featuring an illustration of a steamship and 'W. G. SAVA, WILKES-BARRE, PA.'

Advertisement for 'Jonas Dziedolikas LIETUVISKAS GRABORIUS' featuring an illustration of a horse-drawn carriage.

PASARGA DĖL PAMEGDŽIOTOJŲ. Bėgyje paskutinių kelių metų atsirado daug pamegdžiotojų mano Trajankos, taigi buvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U. S. P. Office, Washington, D. C.

Advertisement for 'Dabar laikas naudokites visil' (Now is the time to use everything) featuring an illustration of a camera and 'K. WILKEWICH 112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.'

Advertisement for 'Max Kobre Litewski i Polski BANK' with an illustration of a steamship and '40 Canal Str., -142 Division Str., New York'.

Advertisement for 'W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.' featuring several medals and a coat of arms.

Puikus Hotelis

Kaz. Milišaуска.
Laikau visokių gėrymų, kaip tai: Alų, degtinę, visokią vyną porteri ir kvėpenčius Cigarus.
Priek tam laikau kriaučystę Stelintuos siutus dirbu pagal vėliausę madą, už prienamą prekę Reikale nepamirškite savo lietuvį.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Hotella žemai, o kriaučystę ant viršaus.

Mėsinvicia

Už laikau kasdien šviežių mėsa, kiaušienę, vėsiene, jautieną, avinėnų kumpiai švieži rukai, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime
visi pas A. Adžgaucka
204 Main st. PLYMOUTH, PA.

Bell Phone 285 R. Brady.
Grassel & Bahme.
Perėmėjas nuo Charles A. Grassel, Sr.
Laikau krautuve, Karpetu, Kljony, sieninių popierių ir teip toliaus.
1506—1508 Beaver Ave.
ALLEGHENY, PA.

HOTELIS A. NATAUCZIO

218 E. Main Str.
PLYMOUTH, PA.
Puikiausia arieka, vynas, skausn alutis, porteris, Elius ir kvėpenči cigarai.
Atsilankykite pas savo tantielį A. NATAUTI.

12 dideliu ir 12 mažu.
PRETIELIAI LIETUVIAI.

Prekę \$10 už butus.
H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: 1122 W. Madison

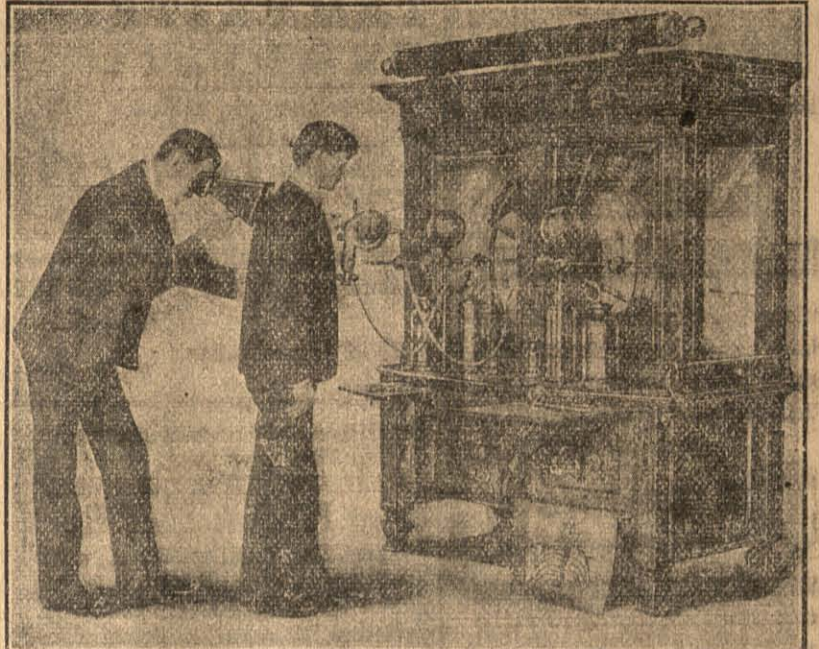

60 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HANDBOOK on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Mann & Co. receive special notice, without charge, in the Scientific American.
A handsome illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 65 F St., Washington, D. C.

In 7 dienas per marias
Parduoda Laivakortes, siunčiam pinigus ir davierosates į visas dalis sviete.
Parduoda Latifrodėlius, lenėjungius, Ziedus masinėlas gramotoms dūkuot \$4 iki \$100.
G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. Pittston, Pa.

PLYMOUTH NATIONAL BANK
East Main st. Plymouth, Pa.
KAPITOLAS.....100.000
PERSVIRZIS.....20.000
Tris procento mokame ant padėtu pinigų. Bus išmokėta ant kiekvieno parsikalavimo. Geriausei užtikrinta užėdizska banka.
Jonh R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

ADRESAI
CENTRALISKŲ VIRŠININKŲ „TĖVYNĖS MYLŲTOJŲ“ DRUGYSTĖS.
Prezidentas — M. Paltanavyčius, 15 Millbury st. Worcester, Mass.
Sekretorius — A. Ramanauokas, 122 Essex st. Lawrence, Mass.
Kasierius — L. M. Kazunas, 107 S. Main st. Shenandoah, Pa.
Knygius — J. Simanavyčius, 331 Barnes st. Plymouth, Pa.
Literatiskas Komitetas:
J. Baltrušaitis, 1418 S. 2-nd st. Philadelphia, Pa.
Dr. F. Matulaitis, 138 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
V. Szliakys, 119 E. Centre at. Shenandoah, Pa.

Lenkiskas gydytojas iš senos tėvynės yra savininku, sugabiu elektrišku naudingų masinų, kaip matote ant paveikslo, kur atėjus pas ligonį peržiuri ir atranda ligą ant kurios serga.
Ypatingai išgydymą visų užsienėjusių ligų kroniškių, vyrų, moterų ir vaikų. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariškos pagalbos tai nesiduokite netikriems gydytojams, kurie garsinasi duoda rodą dovanai, tik už gyduoles turį užsimoket ir tokiu būdu išvilioja nuo \$300 iki \$100.00
Aš praktikuoju su pasisekimu jau daugelis metų ir užsipelniau simpatiją ir prielankumą su savo geru pasieligimu, o kas svarbiausia dėl mūsų žmonių tai su pigumu. Negalima užtikrinti arba gvarantuoti, kaip kiti kad daro dėl ištraukimo pinigų, bet galite būti užtikrinti, jeigu yra išgydoma liga, tai išgydau kiekvieną tuojaus be užvilkinimo ir didelių iškaščių. Duodu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos iš seno kraunjus speciališka.
Kurie serganti negali asabiškai atsilankyti tai rašykite laišku aprašydami savo ligą ir skaudėjimą, tada apreiskiu išgydymą ir kaštus išgydymo jeigu ligonis tinka ant to, tai tuojaus pasiunčiu gyduoles ir reikalingus daiktus dėl ligono ir aprašome vartojimą gyduoliu. Išgydė jau ne vieną mano gyduoles, tą liudija laišku padėkavonės gautos nuo tautiečių. Gydau teipgi patrukimą, rupturę bei operacijos ir pertraukimo darbo.
Nesiduokite apgaudinėti aptiekoriams, kurie sau duoda vardą daktaro ir gydo kaip daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreipiasi pas daktarą, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligėdū, kuris tiesiog kreipiasi pas daktarą. Ligonį užėjus nepamirškite, kur savo kalba galesite susikalbėti.
43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA.
Europiskas ir Amerikoniskas elektriškas gydymas.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakais nuo 6 iki 10
Naujas Telephonas 1005. Senas Telephonas 659B

Revolucijos Paveikslas
„Prie Liuosybės“, didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje 1906 m., kaip revoliucionieriai drasko maskolišką konceteriją. Labai dailus paveikslas pilnuose dažuose, su žaliuojančiais laukais ir mėlynu dangum ir tt. Tokio lietuviško paveikslo da niekur nėra. Reikalingi agentai. Prekę 1 doleris. Adresukite:
Lithuanian Art. Association
Ex 133, Shenandoah, Pa.

Lietuvizskas Ziegormeistras.
Sziuoimi užsimu jau 18 metų.
Praneau vieloms lietuviams, kad užėjau didelę krautuve visokių dzegorėlių ir ziedų: kappo tai, laikrodžių sieninių, ritsenių cieto aukso vyrų ir moterų au grizoms kvietkoms ir t. t. Visokių ziedų alubabū ir seip nesėdi, vabalnais ir merginoms didelė m pasirinkimo ir už prienamą prekę: VISOKIŲ MUZIKOS ĮRANKIŲ.
Sklepkai, armonikų, stropų, klefnetų, britvų, drukuojamų masinų ir parašomų. Taipjog dzegorėlius pataisau.
M. MINKUS,
kompas Hancock ir
236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvizskai--Lenkiszka Banka
Parduoda Laivakortes iz Amerikos į Europą ant geriausiu Laivų, Hamburg, Rotterdam, Bremen, Antverp Havre Liverpool, Neapol ir tt.
Parduoda tikietus visais galzkeliais į visus miestus visam sviete.
Siunčia pinigus į visas svietos dalis greitai ir už pigiausią prekę. Perka, parduoda ir išmaino visokių pinigų paga, dienos kursą.
Atlieka visokius reikalus senam kraszte.
GALIMA SUSISNEKĖT LIETUVISKAI IR LENKISKAI.
Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedeldieniais nuo 9 iki 12 ryto, A. HURWITZ,
100 E. Main str. 42 E. Market Str. 203 Lackawanna Ave
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA.
38—35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

KAS MIELIAUSE SIAM SVIETE?
Sveikata ir gyvastis. Del užlaikymo geros sveikatos žmogus turi valgyt 3 kartus ant dienos, visada tuom pat laiku, geriant gėrymus o ypatingai degtinę, visados gerk iš bonkos kokią gion matai, t. y. seniausę arieka Suv. Vals. pradėta 1812 m. ir pripazyta per geriausius daktarus už gerą. Jos pardavikas A. M. Martusovičius nuo pirmos Apriliaus pėsiliko savininku drauge su J. Symatu, teipgi lietuviu. Kreipiantės su reikalu adresuokite:
Martas & Symont,
302 Broadway,
New York City, N. Y.

SVEIKATA IR LAIME
COLLINS
NEW YORK
MEDICAL INSTITUTE

Sveikata

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“
Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laime!
SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dababartine laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip buti sveiku, nuo ligų apsisergeti, išsigydyti ir akyvu paslapybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingu; pripildyta papildinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.
Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergalėti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.
Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susitukimą ir kaip mokėt apsviesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokinimų jaunimui, kad per lytišką išdykumą nepasigadytu, nenupultų protiška, lytiškai ir ant sveikatos.
Kiekvienas stierius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodiame skaityti apie Dispepsija, Reumatizma, Pleafčių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas. Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvenimas, tegul pasiskubina tą knygą, „VADOVAS I SVEIKATA“ pasijaukti, nes netrukus ir si paskutine spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsiklaidys. Tą knygą reikalinga turēt kiekvieno žėimnyj ir pavieniams ypatoms.
NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIŲ EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS, bet kad ji išduota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją dovanai, kuris tik atsips 10 centų markėms už prišintimą ir savo aiškiai parašyta adresu „VADOVAS I SVEIKATA“ gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvasių išgelbėjo ir geru padarė; už tai ji ir naudinga visiems.
VISADA ADRESUOT: Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutine laida netrukus išsisbaigs.
The Collins New York Medical Institute,
140 W. 34 st.,
New York, N. Y.

Telephonas 8 S.
P. V. Obiecinas & Co
Cor. 12-th and Carson st.,
S. S. P. ttsburg, Pa

Parduoda laivakortes ant visokių linijų ir siunčiam pinigus į visas dalis svieto. Davierosates į visas dalis svieto. Turim susinesimus kiekvinoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigei.
Susišnekam visokiose kalbose. Pinigus priimam bankon ir išmainom. Visame duodam prietelišką rodą.
Musų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Telephonas 317 Williamsburg.
Teisingas, senas saliminkas Brooklyno
AUGUSTAS KALVAITIS,
484 Metropolitan Ave. ir kampas
Rodney str. BROOKLYN, N. Y.

Jon Wasczila,
Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus.
Reikalas meldziame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.
Jonas Wasczila
E. 14 st. and Walnut st.
BERWICK, PA.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka.
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa., kasdien.
First National Bank, Olyphant, Pa.
Panedėliais ir Kety. nuo 6 iki 7 vak.
Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernostis) išrupinu Rosioj ir Lietuvos.

M. ROSENBAUM
Geriausę dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.
Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GALZKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesimus kiekvinoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigei.
Susišnekam visokiose kalbose. Pinigus priimam bankon ir išmainom. Visame duodam prietelišką rodą.
Musų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Dr. O'Malley išsaiszkina priązastį pasekmingo gydymo.
ISZSIVERŽIMAS.
VERIKOSELE arba netikrasis ISIVERŽIMAS.
HYDROCELE arba vandeninis ISIVERŽIMAS.
PUCZKAI ir visokios UODOS LIGOS.
Be jokios operacijos, skaudėjimo, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASTYS ISZGYDymo.
1 Delto—kad joje neskaudantis išgydymas yra naudojamas per 25 metų ir likos ištrinėtas per daugel metų, o teip vadinami išsiverzimo Specialistai stengosi naudot ir sekt paskui jį.
2 Delto—kad jisai jau išgydė 12,000 ligonių, daugelis atvaževusių iš tolymų salių dėl išsilydimo ir pasekmingai išgydė su savo išradimu.
3 Delto—kad jisai gali medegiškaiki ir profesionališkaiki užtikrint kozną prižadėjimą, kuri duoda dėl savo ligonių, o givendamas ir praktikuodamas tarp jų 25 metus yra geras liudijimas apie jo tinkumą.
Su tokiom priezastim ir liudijimais ar da vilkintumet atišankt pas Dr. O'Malley kuris jus Egzaminavos už dyką ir pasakys kas jums kenkia ir kaip apsiginti. Geriau pasinaudot iš 25 metinės praktikos ir nustot jieskot pagalbos kur kitar, kurie jus tik apgaudinės ir nieko negalės jums.
PASIKALBĖJIMAS DYKAI—YPATISZKAI AR HER PACZTA.
Atsiusk adresu, o prisiusim knygtę su abrozėliais apie išsiverzimą užpačėtytam koperte.

Dr. O'Malley's Medical Offisas.
158 WASHINGTON ST. WILKES-BARRE, PA.
Kur galima susikalbėti Lietuvizskai, Lenkiskai ir kitoms kalboms. Benczius Offiso 134 Washington Ave. Scranton, Pa. Kur Dr. O'Malley gali matyt pėnyzjom ir suabtom nuo 2 iki 5 popiet.
Isidor Glou.
Parduoda laikrodžius sieninius ir sieninius vyrų ir moterų, ziedus, branozotes apitras ir visokius auksinius daiktus, teipgi užėjimą jų tatyam. Viskas už pigiausią prekę.
102 Main st. Plymouth, Pa.
Antanas Staszauckas.
Laikau puikioje vietoje Saltuna, už laikau skausn alutis ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo vianantį.
No 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.